

POROČILO O DELU

Slovenskega inštituta za revizijo

za LETO 2013

UVODNE BESEDE

Po določbah drugega odstavka 10. člena Zakona o revidiranju (Uradni list RS, 65/08, 31/09-1389 in 46/09-2281; odslej ZRev-2) obravnava letno poročilo Slovenskega inštituta za revizijo (odslej Inštitut) Državni zbor Republike Slovenije. Po 10. členu Statuta Slovenskega inštituta za revizijo (Uradni list RS, 14/09; odslej Statut Inštituta) Svet Inštituta sprejme letno poročilo, ki ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije. Poročilo o delu sta pred obravnavo na Svetu Inštituta obravnavala Revizijski svet Inštituta (odslej Revizijski svet) in Strokovni svet Inštituta (odslej Strokovni svet).

Inštitut je letos devetnajstič izdelal letno poročilo, tokrat za leto 2013; na ta način poroča o izpolnjevanju z zakonom in Statutom Inštituta predpisanih nalog. Na podlagi letnega poročila naj bi se javnost v najširšem pomenu besede seznanila z delom Inštituta, ga posredno ocenila ter se na ta način tudi seznanila s težavami, ki so jih pri svojem delu zaznali strokovnjaki, združeni v Inštitutu.

Poročilo o delu je sestavljeno iz podatkov in informacij o dejavnosti posameznih sekcij Inštituta. Podatke in informacije smo, razen v problemskih delih, predstavili brez komentarjev in razlag, saj želimo, da si mnenje o delovanju Inštituta ustvari vsakdo sam. V problemskem delu poročila pa so predstavljena nekatera po mnenju Inštituta najpomembnejša vprašanja in področja, na katera želi Inštitut posebej opozoriti bralce poročila in javnost. Namen poročila torej ni le poročati o opravljenem delu, ampak tudi predstaviti nekatere probleme, s katerimi se je Inštitut ukvarjal pri svojem delu, kakor tudi opozoriti strokovno in drugo javnost na težave in probleme, s katerimi se bo Inštitut lahko srečeval v bližnji prihodnosti.

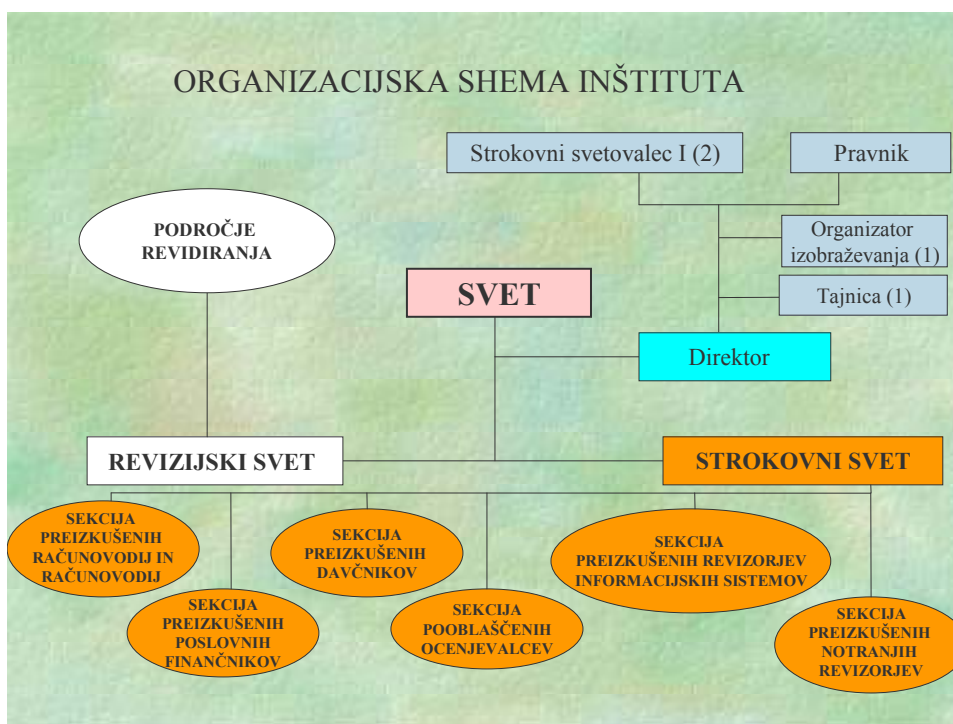
Poročilo o delu je sestavljeno na enak način kot za pretekla leta, tako da so podatki in informacije primerljivi.

1. PRAVNI STATUS INŠTITUTA

Na podlagi 11. člena Zakona o revidiranju (Uradni list RS, 32/93 in 65/93) je Inštitut ustanovila Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. Ustanovljen je bil 29. julija 1993 kot zavod in vpisan v sodni register pod številko registrskega vložka 1/24444/00 Ljubljana s sklepom srg 7748/93 dne 9. septembra 1993. Statut Inštituta, ki ga je na podlagi ZRev-2 sprejel Svet Inštituta, je objavljen v Uradnem listu RS, 14/09. Tudi po ZRev-2 Inštitut ohranja status pravne osebe zasebnega prava.

2. ORGANIZIRANOST INŠTITUTA

Organiziranost Inštituta se v letu 2013 ni spremenila. Na podlagi ZRev-2 in Statuta Inštituta je Inštitut organiziran na način, prikazan v organizacijski shemi:

3. PROGRAM DELA

Program dela za leto 2013 je po prejšnji obravnavi Strokovnega sveta in Revizijskega sveta sprejel Svet Inštituta. Z njim so bile začrtane temeljne naloge Inštituta v letu 2013. Poleg tistih, ki jih je moral opraviti po zakonu, Statutu Inštituta in programu dela, pa je opravil še nekatere druge, ki niso bile predvidene. Vsak dan opravlja tudi stalne naloge, povezane s svojim delovanjem.

4. SESTAVA POROČILA O DELU

Poročilo o delu je vsebinsko sestavljeno iz dveh delov, in sicer iz dela, ki obravnava področje revidiranja, za kar je po ZRev-2 odgovoren Revizijski svet, in iz dela, ki obravnava področja računovodenja, poslovnih financ, notranjega revidiranja, revidiranja informacijskih sistemov, davčnega svetovanja in ocenjevanja vrednosti, za kar je odgovoren Strokovni svet.

Poročilo o delu za leto 2013 je vsebinsko in oblikovno sestavljeno na enak način kot za pretekla leta, tako da so možne primerjave.

5. REVIDIRANJE

Po ZRev-2 in Statutu Inštituta je najpomembnejši organ Inštituta, ki skrbi za strokovnost revizorjev in kakovost opravljanja revizijskih storitev ter ugled revizijske stroke v javnosti, Revizijski svet. Revizijski svet ima po ZRev-2 sedem članov, in sicer je direktor član po funkciji, štirje člani morajo imeti dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in jih imenujejo pooblašчени revizorji, dva člana, predstavnika zainteresirane javnosti, pa morata imeti ustrezna strokovna znanja in izkušnje s področja računovodstva in financ.

5.1. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja je ena izmed temeljnih nalog Inštituta, obsega 214 ur in je razdeljeno na:

pravila revidiranja	8 ur
gospodarsko pravo, pravo družb in upravljanje podjetij	16 ur
civilno pravo in gospodarske pogodbe	8 ur
delovno in socialno pravo	10 ur
stečajno pravo in postopke zaradi insolventnosti	6 ur
računovodenje in Slovenske računovodske standarde	20 ur
računovodsko proučevanje	10 ur
Mednarodne računovodske standarde	20 ur
matematične in statistične metode	10 ur

poslovne finance in finančno analiziranje	18 ur
davčno pravo in obdavčitev pravnih oseb	20 ur
obvladovanje tveganj in notranje kontroliranje	16 ur
informacijske tehnologije in računalniške ureditve	12 ur
mednarodna pravila revidiranja in revizorjevo poročanje	28 ur
sestavljanje in revidiranje konsolidiranih računovodskih izkazov	12 ur
skupaj	214 ur

V letu 2013 se je v izobraževanje vpisalo 8 kandidatov, zato izobraževanja v letu 2013 nismo izvedli v celoti. Predavanja in izpiti iz predmetov, ki niso bili izvedeni v letu 2013, bodo organizirani v letu 2014. Na podlagi Pravilnika o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja je lahko kandidat oproščen opravljanja izpita iz (dela) predmeta na podlagi izpita, ki ga je opravil na izobraževanju pri Inštitutu ali na izobraževanju za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja pri drugem pristojnem organu države članice, če njegova vsebina ustreza predmetniku in če je upoštevano načelo vzajemnosti. Na tej podlagi je bil 1 kandidat oproščen posameznih izpitov ali delov izpitov, ki jih je že opravil pri Inštitutu. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer spomladanski maja ali junija in jesenski septembra ali oktobra.

V letu 2013 je bilo razpisano izobraževanje nove generacije kandidatov, ki se je začelo januarja 2014.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati zaključno delo o celoviti reviziji večje in sestavljene gospodarske družbe. V letu 2013 je zaključno delo uspešno zagovarjalo 19 kandidatov, 2 kandidata pa sta bila pri izdelavi zaključnega dela in njegovem zagovoru neuspešna. 20 kandidatov je pridobilo potrdilo o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja.

5.2. Priznavanje tujih nazivov

V letu 2013 je bilo nostrificiranih pet potrdil o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, in sicer so vsi kandidati pridobili naziv pooblaščen revizor pri Združenju zapriseženih pooblaščenih revizorjev (*The Association of Chartered Certified Accountants*). Vsi kandidati so pri Inštitutu opravili nostrifikacijske izpite iz računovodenja in slovenskih računovodskih standardov, davčnega prava in obdavčitve pravnih oseb ter gospodarskega prava, prava družb in upravljanja podjetij.

5.3. Izdajanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja

Pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja po ZRev-2 so: zaključen študijski program druge stopnje po zakonu, ki ureja visoko šolstvo, oziroma najmanj tej stopnji enakovredna izobrazba, najmanj pet let delovnih izkušenj, od tega najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju revidiranja v zadnjem šestletnem obdobju pred oddajo vloge za izdajo dovoljenja (dve leti delovnih izkušenj lahko kandidat pridobi samo pri izvajanju posameznih postopkov revidiranja v času sklenjenega delovnega razmerja z revizijsko družbo), uspešno opravljen preizkus znanja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, dejstvo, da osebi v preteklosti ni bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, dejstvo, da oseba ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo oziroma je bila kazni že izbrisana, in dejstvo, da ima oseba visoko raven znanja slovenskega jezika. Oseba, ki izpolnjuje ustrezne pogoje, lahko zaprosi za izdajo dovoljenja za

opravljanje nalog pooblaščenega revizorja. Dovoljenje za opravljanje nalog je v letu 2013 pridobilo 20 pooblaščenih revizorjev.

ZRev-2 določa, da velja dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja dve leti od izdaje. Veljavnost dovoljenja se podaljša vsakič za dve leti, če imetnik dovoljenja opravi dodatno strokovno izobraževanje po programu, ki ga določi Inštitut. V letu 2013 je dovoljenje za opravljanje nalog poteklo 165 pooblaščenim revizorjem; 130 jih je zaprosilo za podaljšanje, 129 je bilo dovoljenje podaljšano za dve leti, 1 pa ni izpolnjeval pogoja dodatnega izobraževanja na podlagi Pravilnika o priznanju dodatnega izobraževanja za podaljševanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, zato mu dovoljenje ni bilo podaljšano.

5.4. Registra revizijskih družb in revizijskih subjektov tretjih držav ter pooblaščenih revizorjev in objavljanje seznamov

Inštitut vodi v skladu z ZRev-2 register revizijskih družb in revizijskih subjektov tretjih držav ter register pooblaščenih revizorjev. Vodi ju računalniško in ju sprti dopolnjuje.

Register revizijskih družb in revizijskih subjektov tretjih držav

V register revizijskih družb z dovoljenjem za opravljanje storitev revidiranja je bilo na dan 31. decembra 2013 vpisanih 56 revizijskih družb. V letu 2013 ni bila v register revizijskih družb novo vpisana nobena revizijska družba, prav tako ni bila nobena iz registra izbrisana.

Register pooblaščenih revizorjev

V register oseb z dovoljenjem za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja je bilo na dan 31. decembra 2013 vpisanih 195 pooblaščenih revizorjev.

Register revizorjev – register oseb, ki so pridobile strokovne nazive

Po ZRev-2 Inštitut vodi v okviru registra oseb, ki so pridobile strokovne nazive, ki jih podeljuje Inštitut, register revizorjev. Na dan 31. decembra 2013 je bilo v register revizorjev vpisanih 317 revizorjev.

Na podlagi 46. člena Statuta Inštituta objavlja Inštitut vsak drugi mesec v reviji SIR*IUS in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv revizor in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2013 je bilo v tem seznamu vpisanih 22 revizorjev (na njihovo zahtevo).

Objavljanje seznama revizijskih družb

Statut Inštituta določa, da mora Inštitut vsako leto objaviti seznam revizijskih družb, vpisanih v register pri Inštitutu. V letu 2013 je Inštitut objavil seznam revizijskih družb, vpisanih v register, na domačih spletnih straneh. Seznam revizijskih družb, vpisanih v register pri Inštitutu, pa je bil predan vsem, ki so se zanj zanimali.

5.5. Dopolnilno izobraževanje revizorjev in pooblaščenih revizorjev

ZRev-2 določa, da se veljavnost dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja podaljša vsakič za dve leti, če imetnik dovoljenja opravi dodatno strokovno izobraževanje po programu, ki ga določi Inštitut. Pravilnik o podaljšanju dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja določa, da morajo pooblašчени revizorji za podaljšanje dovoljenja v dveh letih zbrati 80 ur dodatnega izobraževanja. Vsaj 60 % od zahtevanega števila ur morajo pridobiti na dodatnem izobraževanju, ki ga organizira Inštitut, od tega najmanj polovico na izobraževanjih, ki jih Inštitut označi z oznako A, preostalih 40 % pa lahko pridobijo na drugih oblikah izobraževanja, ki so opredeljene v Pravilniku o dodatnem izobraževanju za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja.

S področja revidiranja računovodskih izkazov smo v letu 2013 izvedli:

- Posvet o posebnostih pri sestavljanju in revidiranju letnega poročila za leto 2012 in
- seminar Posli kompiliranja.

5.6. 14. letna konferenca revizorjev

Inštitut je 5. in 6. septembra 2013 organiziral 14. letno konferenco revizorjev. Njeno delo je spremljalo 149 udeležencev.

Na konferenci so bile obravnavane teme: aktualni problemi računovodenja in revidiranja, revizorjevi postopki in poročanje pri opravljanju izrednih in posebnih revizij, revizij združitvev in delitvenih načrtov, forenzično preiskovanje in poročanje, zlorabe pri elektronskem poslovanju in novosti na področju insolventne zakonodaje. Organizirane so bile tudi delavnice na temo priprave izhodišč za določanje pomembnosti. Na konferenci smo imeli tudi dva pomembna gosta, predsednico vlade Republike Slovenije mag. Alenko Bratušek, ki je predstavila aktualne finančne in gospodarske razmere v Sloveniji, ter predsednika Evropske zveze računovodskih strokovnjakov (FEE) Andréja Killesse, ki je predstavil evropski pogled na računovodstvo in revidiranje.

Na konferenci so bila podeljena tudi potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in potrdila o pridobitvi strokovnega naziva revizor.

5.7. Nadzor nad revizijskimi družbami in pooblaščenimi revizorji

Tudi leta 2013 je Inštitut v skladu z ZRev-2 opravljal nadzor na podlagi *Načrta opravljanja nadzorov za leto 2013*. Letni načrt so pripravile strokovne službe Inštituta v sodelovanju s strokovnimi službami Agencije za javni nadzor nad revidiranjem (odslej Agencija) na podlagi sprejetega strateškega načrta, Revizijski svet pa ga je potrdil na svoji 28. redni seji 14. decembra 2012. Potrjeni predlog načrta je bil predložen Agenciji, ki ga je odobrila s soglasjem št. 10.00-39/2012 z dne 17. decembra 2012, na tej podlagi pa ga je Revizijski svet dokončno sprejel na svoji 29. redni seji 31. januarja 2013. Opravljanje nadzorov v skladu s sprejetim načrtom je Inštitut začel januarja 2013.

Nadzor je tudi v letu 2013 potekal postopkovno in vsebinsko na podlagi določil ZRev-2. Tako kot v letih 2009, 2010, 2011 in 2012 tudi v letu 2013 Inštitut ni več izrekal sankcij revizijskim družbam in pooblaščenim revizorjem, ker je za izrekanje sankcij po ZRev-2 pristojna Agencija, se je pa v strokovnih mnenjih, ki jih je Revizijski svet pripravil za Agencijo, nedvoumno opredeljeval o pomembnejših nepravilnostih, ki so bile ugotovljene v postopkih opravljanja nadzorov, in bi, če bi sankcije še vedno izrekal Inštitut, povzročile začetek postopka za izrek ukrepa opomina ali odvzema dovoljenja za opravljanje revidiranja. Sámo izvajanje nadzora v skladu z odobrenim načrtom je bilo torej poverjeno Inštitutu, Agencija pa je na podlagi dokumentacije, ki jo je skupaj s strokovnim mnenjem Revizijskega sveta prejela od Inštituta na podlagi 9. odstavka 32. člena¹, odločala o morebitnih sankcijah, ki bi izvirale iz opravljenega nadzora. Skupno delovanje Inštituta v ožjem pomenu in Revizijskega sveta kot njegovega organa je kot celota predstavljalo zunanji sistem obvladovanja kakovosti revidiranja.

Čeprav smo na problematiko, navedeno v nadaljevanju, opozarjali v vseh svojih letnih poročilih, pripravljenih po uveljavitvi ZRev-2, želimo glede na to, da naša opozorila v okviru pristojnih institucij še niso bila zaznana, ponovno opozoriti na problem pojmovanja revidiranja po ZRev-2 glede na prejšnji Zakon o revidiranju (ZRev-1), ki je veljal do sredine leta 2008. Po ZRev-2 revidiranje namreč ne zajema več zgolj revidiranja računovodskih izkazov, temveč poleg tega še druge posle dajanja zagotovil in posle opravljanja dogovorjenih postopkov, ki se izvajajo na podlagi pravil Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov (*International Federation of Accountants*, odslej IFAC) s področij revidiranja, dajanja zagotovil in etike. Na področju nadzora nad tistim delom revidiranja, ki ni revidiranje računovodskih izkazov, se že čuti velik razkorak

¹ Po opravljenem nadzoru Inštitut vso dokumentacijo, pridobljeno v okviru nadzora, skupaj z zapisnikom, pripombami k zapisniku in strokovnim mnenjem Revizijskega sveta Inštituta pošlje Agenciji.

med pričakovanji subjektov, ki so pobudniki za opravljanje nadzora, in dejanskim izidom nadzora, ki ga zagotavlja ZRev-2. Namen nadzora je namreč ugotoviti, ali dokumentacija, ki jo je pri opravljanju svojega dela zbral pooblaščen revizor, podpira njegove ugotovitve v poročilu. Če ni tako, sledi ustrezno ukrepanje. V tem postopku je ugotavljanje, kakšno bi bilo poročilo, če bi bila dokumentacija drugačna oziroma če bi je bilo več, nemogoče, ker dokumentacije, ki je pooblaščen revizor ni zbral, enostavno ni, zato sklepanje na podlagi manjkajoče dokumentacije ni možno. Zaradi tega je Inštitut že v fazi priprave ZRev-2 predlagal, da se namesto razširitve področja nadzora pri zainteresiranih državnih institucijah zakonsko vzpostavi podlaga za ustanovitev ekspertnih skupin, ki bi s pomočjo izbranih izvedencev ugotovljale napake pri opravljanju drugih storitev ter s tem zadovoljile tako potrebe po vrednostni in vsebinski opredelitvi nepravilnosti kot tudi potrebe po ugotavljanju morebitnih pomembnejših nepravilnosti, ki jih je pri svojem delu zagrešil pooblaščen revizor.

Poleg tega želimo opozoriti še na dejstvo, da sta bila v okviru evropskega pravnega reda z revizijskega področja 30. novembra 2011 objavljena predloga *Uredbe o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa* (odslej *Uredba*) in *Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktive 2006/43/ES o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze* (odslej *Direktiva*). Ker sta oba dokumenta pripravljena pod vplivom velikih razvitih evropskih držav, ju je Inštitut podrobno proučil in pripravil pripombe k vsem tistim določilom, ki bi lahko imela negativne posledice v majhnih gospodarstvih. Področja, na katera se je osredotočil v svojih pripombah, so bila predvsem: potreba po regulativni uveljavitvi Mednarodnih standardov revidiranja v Evropi, potrebni pogoji za učinkovito delovanje organa javnega nadzora, konkurenca na revizijskem trgu, sodelovanje nadzornikov s področja revidiranja z nadzorniki na drugih področjih, problem opredelitve subjektov javnega interesa, problem ustvarjanja različnih pogojev za obvezne revizije, predpisane z računovodskimi direktivami, za obvezne revizije subjektov javnega interesa in za druge obvezne revizije ter problem podeljevanja Evropskega certifikata kakovosti zgolj revizorjem, ki revidirajo subjekte javnega interesa, kot so opredeljeni v evropski zakonodaji. Inštitut je posredoval pripombe obema odboroma evropskega parlamenta, ki se ukvarjata z omenjenima predlogoma, in sicer Odboru za pravne zadeve (Committee on Legal Affairs) ter Odboru za ekonomske in denarne zadeve (Committee on Economic and Monetary Affairs), v vednost pa so jih prejeli tudi poročevalec, gospod Sajjad Karim, Ministrstvo za finance Republike Slovenije, vsi slovenski poslanci v Evropskem parlamentu in Evropska zveza računovodskih strokovnjakov – FEE. Podrobnejša vsebina pripomb je na voljo na spletni strani Inštituta (http://www.si-revizija.si/aktualno/dokumenti/Klaus-Heiner_Lehne.pdf). O pripombah Inštituta je z aktivno udeležbo njegovih predstavnikov veliko razpravljala zlasti Evropska zveza računovodskih strokovnjakov in z upoštevanjem tudi teh pripomb objavila štiri pomembne dokumente, ki odražajo politiko FEE, in se nanašajo na prepoved opravljanja nerevizijskih storitev, revizorjevo poročanje, javni nadzor nad revizorji in revizijskimi družbami, ki revidirajo subjekte javnega interesa ter uveljavitev Mednarodnih standardov revidiranja v Evropski uniji. Vsi dokumenti so brezplačno na voljo na spletni strani FEE (http://www.fee.be/index.php?option=com_content&view=article&id=994&Itemid=106&lang=en).

Ker je zakonodajna podlaga (*Uredba* in *Direktiva*) za evropsko revizijsko reformo usklajena in bo s skoraj 100-odstotno verjetnostjo sprejeta do poletja, se velik del evropskih držav pod vodstvom pristojnih ministrstev z javnimi razpravami in iskanjem optimalnih rešitev, ki ne bodo zgolj formalno zagotovile usklajenosti z evropsko zakonodajo, ampak težile k doseganju večje kakovosti revidiranja, že intenzivno pripravlja na uskladitev s predvidenimi spremembami. Zato želimo na tem mestu posebej spodbuditi Ministrstvo za finance, da posveti ustrezno pozornost primerni organizaciji in nadzoru revizijske stroke na podlagi predhodnih razprav in razgovorov, ki naj bi predstavljali utemeljeno podlago za končno sprejete rešitve. Pisanje zakona v »zadnjih sekundah« pred zahtevano uskladitvijo v okviru ozkih interesnih skupin je vse prej kot spoštovanje javnega interesa, ki naj bi mu služila dejavnost revidiranja in nadzor nad njo.

Pri tem se zavedamo, da se po količini kadrov s področja revidiranja ne moremo primerjati z razvitimi evropskimi državami, upamo pa si trditi, da naša kadrovska struktura premore določeno raven kakovosti, ki ji je v procesu priprave tudi zakonodajnih rešitev treba dati ustrezno mesto. Pred tem pa je potrebna obsežna javna razprava vseh zainteresiranih (zlasti gospodarskih družb, ki so zavezane k reviziji, borze vrednostnih papirjev, revizorjev in revizijskih

družb ter zakonodajnih organov), ki na podlagi izkušenj pripomore k ustreznim zakonskim rešitvam.

5.7.1. Opravljanje pregledov poslovanja revizijskih družb ter pregledov opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev

Preglede poslovanja revizijskih družb opravlja Inštitut v prostorih teh družb v skladu z že omenjenim načrtom. Načrt je pripravljen na podlagi 74. člena ZRev-2, po katerem je vsaka revizijska družba, ki izvaja obvezne revizije subjektov, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na organiziran trg vrednostnih papirjev katere koli države članice, nadzirana najmanj vsaka tri leta, ostale revizijske družbe pa so nadzirane najmanj vsakih šest let. Na podlagi zakonsko postavljenih izhodišč opravi Inštitut obvezni nadzor nad revizijskimi družbami, ki revidirajo subjekte javnega interesa, najmanj vsaka tri leta. Pri teh nadzorih je opravljen neposredni nadzor nad vsemi tistimi pooblaščenimi revizorji v revizijski družbi, ki revidirajo družbe, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na organizirane trge. V okviru nadzora nad vsemi revizijskimi družbami (vključno s tistimi, ki revidirajo subjekte javnega interesa), ki se opravlja najmanj na vsakih šest let, opravi Inštitut neposredni nadzor nad vsemi pooblaščenimi revizorji v revizijski družbi, tako da pri opravljanju nadzora s pregledom celotne revizijske dokumentacije, ki se nanaša na opravljeno revizijo računovodskih izkazov najmanj enega naročnika za eno od obračunskih obdobj, preteklih od zadnjega opravljenega nadzora, preveri kakovost dela vsakega posameznega pooblaščenega revizorja, ki je odgovoren za izdano poročilo o računovodskih izkazih.

Naročnikov, za katere je v postopku nadzora pregledana revizijska dokumentacija, zaradi morebitnega navzkrižja interesov nikoli ne izberejo sami izvajalci nadzora, temveč nekatere med njimi predlaga že Agencija, dokončni izbor pa je v skladu s pooblastili Revizijskega sveta v pristojnosti direktorja Inštituta. Po izboru naročnikov so se izvajalci nadzora dolžni izreči o morebitni kršitvi pravil neodvisnosti, do katere bi lahko prišlo zaradi določenih povezav z izbranimi naročniki. Če obstaja pri posameznem izvajalcu nadzora nasprotje interesov v povezavi z določenim naročnikom, ta izvajalec pri tem naročniku ne opravlja nadzora. Pri izboru naročnikov upošteva direktor Inštituta poleg dejstva, da morajo biti pregledani vsi pooblašчени revizorji, praviloma še:

- pomembnost (velikost in organizacijsko obliko, uvrščenost vrednostnih papirjev naročnika na organizirani trg vrednostnih papirjev, javni interes) naročnikov revizijske družbe;
- enakomernost zаетja gospodarskih panog;
- enakomernost zаетja naročnikov po regijah;
- zaznano stopnjo tveganja, povezano s kakovostjo opravljenih revizij pri posameznem naročniku;
- spoštovanje etičnih načel (Kodeksa etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal IFAC, in slovenskega Kodeksa poklicne etike zunanjih revizorjev);
- izvajanje notranjega nadzora nad kakovostjo delovanja revizijske družbe v skladu z Mednarodnim standardom obvladovanja kakovosti 1 – *Obvladovanje kakovosti v podjetjih, ki opravljajo revizije in preiskave računovodskih informacij iz preteklosti ter druge posle dajanja zagotovil in sorodnih storitev*.

Vsak izvajalec nadzora mora za področje nadziranega delovanja revizijske družbe oziroma za pooblaščenega revizorja, ki ga je nadziral, sestaviti zapisnik, v katerem podrobno opiše nepravilnosti, ki jih je ugotovil v postopku opravljanja nadzora, ter jih po potrebi (po presoji izvajalca nadzora) podpreti s kopijami listin revizijske družbe, ki jih je pridobil pri opravljanju nadzora. Seznam listin, katerih kopije pridobi izvajalec nadzora pri opravljanju nadzora, je sestavni del dokumentacije nadzora.

Zapisniki vseh izvajalcev nadzora (tudi tistih, ki so nadzirali posamezne pooblaščene revizorje) so sestavni del skupnega zapisnika o opravljenem nadzoru nad revizijsko družbo.

Skupni zapisnik o opravljenem nadzoru nad revizijsko družbo predloži Inštitut revizijski družbi, posamezne zapisnike pa tudi nadziranim pooblaščenim revizorjem najkasneje v 8 dneh po

opravljenem nadzoru s pozivom, da v 15-dnevem roku predložijo pisne pripombe. Zapisnike in pripombe k njim obravnava Revizijski svet. V povezavi z vsakim nadziranim subjektom ugotavlja, ali je na podlagi opravljenega pregleda mogoče sklepati o sumu pomembnejših nepravilnosti, ki so bile ugotovljene pri nadzoru, in ki bi, če bi bile v postopku izrekanja sankcije potrjene, zahtevale ustrezno ukrepanje. O sumu morebitnih pomembnejših nepravilnosti obvesti Inštitut Agencijo za vsak posamezen nadzirani subjekt v svojem strokovnem mnenju. Poleg tega izroči Inštitut Agenciji vso dokumentacijo, pridobljeno v okviru nadzora, vključno z zapisnikom, pripombami k zapisniku in priporočili za izboljšanje poslovanja revizijskih družb oziroma kakovostnejše opravljanje nalog pooblaščenih revizorjev.

5.7.2. Opravljeni pregledi poslovanja in opravljanja nalog v letu 2013

Podatki o nadzorih, ki jih je opravil Inštitut v letu 2013, so prikazani v tabeli 1.

Tabela 1: Podatki o opravljenih nadzorih

	Stanje 31. 12. 2013	Opravljeni pregledi poslovanja	Delež nadziranih
Revizijske družbe	56	13	23,2 %
Število pooblaščenih revizorjev z dovoljenjem za delo	195	25	12,8 %
Ocenjeno število aktivnih pooblaščenih revizorjev*	120	25	20,8 %

* Aktivni pooblašчени revizorji so vsi pooblašчени revizorji, ki so redno ali pogodbeno zaposleni v revizijskih družbah in opravljajo revizije računovodskih izkazov ter druge posle dajanja zagotovil in sorodne storitve.

5.7.3. Pomembnejše nepravilnosti, ugotovljene pri opravljanju nadzorov

Pri opravljanju nadzorov v letu 2013 je Inštitut pri pregledu posameznih revizijskih družb in pooblaščenih revizorjev ugotovil pomembnejše nepravilnosti, o katerih je v strokovnih mnenjih obvestil Agencijo.

Pregled ugotovljenih nepravilnosti na podlagi ZRev-2 prikazuje tabela 2.

Tabela 2: Pomembnejše nepravilnosti, ugotovljene pri opravljanju nadzorov v letu 2013

Subjekt nadzora	Leto 2013		
	Število opravljenih pregledov	Primeri ugotovljenih pomembnejših nepravilnosti	Delež primerov ugotovljenih nepravilnosti glede na opravljene preglede
Pooblašчени revizorji	25	4	16,0 %
Revizijske družbe	13	7	53,8 %

5.7.4. Primerjalni pregled nepravilnosti, ugotovljenih pri opravljanju nadzorov v času veljavnosti ZRev-1 in ZRev-2

Zaradi občutka o zaznani kakovosti dela revizijskih družb in pooblaščenih revizorjev pri opravljanju nadzorov predstavljamo primerjalni pregled ugotovljenih pomembnejših nepravilnosti v času veljavnosti ZRev-1 in ZRev-2. Razlika med prikazom po obeh obdobjih je tehnične in manj vsebinske narave, saj je Inštitut vsakič, ko so bile ugotovljene pomembnejše nepravilnosti po ZRev-1, začel postopek izreka sankcije, kar pomeni, da lahko vse primere ugotovljenih nepravilnosti obravnavamo kot primere, za katere bi bilo treba izreči ustrezne sankcije, o čemer se je mogoče prepričati s pregledom poročil Agencije v delu, ki se nanaša na sankcioniranje po postopkih nadzora, ki jih je opravil Inštitut.

Primerjalni pregled je razviden iz tabele 3.

Tabela 3: Pomembnejše nepravilnosti, ugotovljene pri opravljanju nadzorov v obdobju 2003–2013

	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005	Leto 2006	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012	Leto 2013	Skupaj
Pooblašчени revizorji												
Pomembnejše nepravilnosti	10	6	2	3	4	2	9	7	11	9	3	66
– opomini	9	6	2	3	4	2						26
– odvzemi	1	–	–	–	–	–						1
strokovna mnenja Agenciji							9	7	11	9	3	39
Revizijske družbe												
Pomembnejše nepravilnosti	4	3	10	7	3	3	4	3	5	5	7	54
odredbe o odpravi kršitev	4	3	10	7	3	3						30*
strokovna mnenja Agenciji							4	3	5	5	7	24

* 2 odredbi o odpravi kršitev sta bili izdani na podlagi ZRev-1 že pred letom 2003, in sicer 1 v letu 2001 in 1 v letu 2002.

Iz tabele 3 je razvidno, da se je s kriznimi razmerami povečala tudi stopnja tveganja za kakovost revizijskih storitev, ki se je v letu 2013 začela umirjati. Pomembnejše nepravilnosti, ki jih Inštitut ugotavlja pri pregledu revizijske dokumentacije, izvirajo predvsem iz ocenjevanja poštene vrednosti (nepremičnin, naložbenih nepremičnin, finančnih instrumentov, vključno z izvedenimi instrumenti in naložbami v odvisna podjetja – še zlasti v tujini) v negotovih tržnih razmerah, kar je po eni strani posledica pritiskov na pooblaščen revizorje, da kljub slabšemu finančnemu položaju podjetjem še vedno omogočijo, da izkažejo sprejemljiv poslovni izid, po drugi strani pa **neustrezna uporaba modelov, ki zahtevajo vhodne tržne podatke, ki so v praksi nadomeščeni z drugimi, pogosto vsebinsko neprimernimi podatki, kar je povezano z neustrezno uporabo in nerazumevanjem Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (odslej MSRP) v razmerah nedelujočega trga.** Poleg tega se v slovenskih zakonih pojavljajo rešitve, ki niso skladne s predpisanimi v računovodskih standardih. Ker so MSRP-ji uredba v evropskih okvirih, Slovenski računovodski standardi pa bi morali biti v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, skladni z mednarodnimi, bi morala biti s to uredbo usklajena tudi slovenska zakonodaja, revizorjevo ravnanje pa skladno s hierarhijo predpisov.

Na podlagi Mednarodnih standardov revidiranja so bile ugotovljene pomembnejše nepravilnosti v pregledani revizijski dokumentaciji leta 2013 zlasti:

- neustrezno razkrivanje in vrednotenje finančnih naložb v kotirajoče družbe;
- povečevanje vrednosti naložb (vrednotenih po nabavni vrednosti) v odvisne družbe v slabem finančnem stanju;
- nerazkriti podatki o povezanih osebah;
- nerazkriti podatki o številu in vsebini delnic v okviru kapitala, pravic, ki izhajajo iz posameznega razreda delnic, in dobička na delnico;
- neustrezno razkrivanje in nepravilno vrednotenje posameznih sestavin kapitala, ki pripada različnim razredom delničarjev – navadnim in prednostnim.

5.8. Ostala področja delovanja Revizijskega sveta

Revizijski svet je leta 2013 deloval v dveh različnih sestavah, in sicer:

- do konca mandatnega obdobja (november 2009–november 2013) v sestavi:
  - Sonja Anadolli – predsednica,
  - Barbara Kotar Palčič,
  - Marjan Mahnič,
  - dr. Marjan Odar,
  - dr. Yuri Sidorovich – podpredsednik,
  - mag. Marjan Širaj,
  - Silva Zapušek;
- od začetka novega mandatnega obdobja (27. novembra) v sestavi:
  - Sonja Anadolli – predsednica,
  - Anica Knavs,
  - Barbara Kotar Palčič,
  - Danica Kržišnik,
  - dr. Marjan Odar,
  - Janez Uranič,
  - Silva Zapušek – podpredsednica.

V obeh sestavah Revizijskega sveta je bilo pet pooblaščenih revizorjev, vključno z direktorjem Inštituta, ki je član Revizijskega sveta po funkciji, in dva zunanja člana. Prav tako so bili v obeh sestavah manjšinsko zastopani aktivni pooblašчени revizorji (trije od sedmih), kar je predstavljalo dodatno varovalo pri odločanju o opravljenih nadzorih.

Revizijski svet je naloge, določene s programom dela, uresničeval na svojih rednih sejah. Kot najdejavnejši organ Inštituta je imel v letu 2013 8 rednih sej (od tega 1 v novi sestavi) in 5 korespondenčnih sej (od tega 1 v novi sestavi). Sej Revizijskega sveta, ki so v povprečju trajale 3 ure, se je od 7 članov povprečno udeleževalo 6 članov in 3 strokovni delavci Inštituta.

Zakonsko določene naloge, povezane z nadzorom nad revizijskimi družbami in pooblaščenimi revizorji, je opravljal Revizijski svet na svojih sejah tako, da je

- pregledoval zapisnike o pregledu poslovanja revizijskih družb in zapisnike o pregledu opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev ter pripombe k njim;
- na podlagi pregledanih zapisnikov in pripomb k njim
- dajal revizijskim družbam in pooblaščenim revizorjem priporočila za odpravo nepravilnosti oziroma (v primeru hujših kršitev pravil revidiranja)
- v strokovnem mnenju opozoril Agencijo na pomembnejše nepravilnosti, ki so bile ugotovljene pri opravljanju nadzora.

Ne glede na svoje obsežno delo na področju nadzora pa je Revizijski svet tudi leta 2013 namenil precej časa drugim področjem, za katera je zadolžen po ZRev-2, in sicer:

- Na podlagi predhodnega soglasja Agencije je sprejel:
  - Navodila za delovanje revizijskih družb 2 – *Katalog prepovedanih storitev*,
  - Pravilnik o spremembi pravilnika o rednem letnem poročanju revizijskih družb,
  - Spremembe Hierarhije pravil revidiranja,
  - Stališče 17 – *Obravnavanje posebnih zakonskih zahtev pri reviziji delodajalcev, ki zaposlujejo invalide*,
  - Stališče 18 – *Revizijski pregled letnega poročila investicijskega sklada*.
- Pripravil je program redne letne konference revizorjev v Radencih.
- Obravnaval je predlagane spremembe predpisov, ki urejajo poslovanje Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov (IFAC).

- Člani Revizijskega sveta so na skupnem sestanku s člani strokovnega sveta Agencije obravnavali naslednja tematska področja:
  - položaj revizijske stroke v Sloveniji,
  - postopki nadzora – (ne)usklajenost delovanja Inštituta in Agencije;
  - sodelovanje pri pripravi nove zakonodaje.
- Sprejel je strokovne razlage kot podlage dobre strokovne prakse, ki so bile objavljene v rubriki Iz prakse za prakso v reviji SIR*IUS, in sicer v povezavi
  - z Mnenjem o pravnih vprašanih uporabe 46.a člena Energetskega zakona v razmerju do Stališča 14 Revizijskega sveta Slovenskega inštituta za revizijo, ki ga je pripravil gospod Rajko Pirnat;
  - s pisnimi predstavitvami posloводства;
  - s poročanjem o začetnih revizijskih poslih;
  - s problematičnimi področji revidiranja;
  - z rednim letnim poročanjem revizijskih družb;
  - z vlogo revizorja informacijskih sistemov kot veščaka posloводства in revizorjevega veščaka.
- Na podlagi stališč, ki jih je zavzel v povezavi s preteklimi predlaganimi spremembami Energetskega zakona, je Revizijski svet podprl pripombe k tistim členom predloga EZ-1, ki so povezani s področjema računovodenja in revidiranja.
- Revizijski svet v novi sestavi se je odzval na javni poziv strokovni, zainteresirani in drugim javnostim za predložitev predlogov sprememb Zakona o gospodarskih družbah.

5.9. Prevod prenovljenih Mednarodnih standardov revidiranja in drugih pravil revidiranja

Strokovne službe Inštituta so s podporo Revizijskega sveta leta 2010 uspešno dokončale prevod prenovljenih Mednarodnih standardov revidiranja (odslej MSR). V letu 2011 so nadaljevale s svojimi prizadevanji za pridobitev dodatnih sredstev, ki jih ima Slovenija na voljo v okviru sredstev, s katerimi upravlja Svetovna banka (*Financial Reporting Technical Assistance Program*). Z dobrim medsebojnim sodelovanjem na tem področju tako z Ministrstvom za finance kot tudi z Agencijo jim je uspelo pridobiti dodatna sredstva za prevajanje zahtev programske opreme DESCARTES in drugih pravil revidiranja (razen MSR, ki so že bili prevedeni), tako da je prevajalski postopek začel teči sredi septembra 2011, ko je podpisala naročilo Svetovna banka, in bil zaključen v predvidenem roku – konec oktobra 2012. Tako kot MSR so vsa prevedena pravila revidiranja brezplačno na voljo vsem zainteresiranim uporabnikom na spletnih straneh Inštituta. Po zaključku projekta se je Inštitut začel dogovarjati z Ministrstvom za finance in Svetovno banko za nadaljnje prevode novo izdanih objav IFAC, ki jih je glede na zahteve ZRev-2 kot pravila revidiranja treba zagotoviti v slovenskem jeziku. Tako so bile leta 2013 prevedene še štiri mednarodne objave, in sicer novi in prenovljeni deli *Priročnika Mednarodnih objav s področij obvladovanja kakovosti, revidiranja, preiskovanja, drugih zagotovil in sorodnih storitev*, 1. in 2. del:

- Predgovor k Mednarodnim standardom obvladovanja kakovosti, revidiranja, preiskovanja, poslov dajanja drugih zagotovil in sorodnih storitev;
- Razlagalni slovar;
- MSR 315 (Prenovljen) – *Prepoznavanje in ocenjevanje tveganj pomembno napačne navedbe s pomočjo poznavanja organizacije in njenega okolja*;
- MSS 4410 (Prenovljen) – *Posli kompiliranja*.

Do konca prvega polletja 2014 bo dodatno zagotovljen prevod naslednjih pravil revidiranja:

- MSR 610 (Prenovljen) – *Uporaba dela notranjih revizorjev*;
- MSP 2400 (Prenovljen) – *Posli preiskovanja računovodskih izkazov iz preteklosti*;
- MSZ 3410 – *Posli dajanja zagotovil za poročila o toplogrednih plinih*;
- Smernice obvladovanja kakovosti za male in srednje velike prakse:

- Vzorec Priročnika za obvladovanje kakovosti: Samostojni podjetnik brez osebja;
- Vzorec Priročnika za obvladovanje kakovosti: Podjetje z dvema do štirimi partnerji.

Tako kot vsa druga pravila revidiranja bodo tudi ta brezplačno na voljo vsem zainteresiranim uporabnikom na spletnih straneh Inštituta.

5.10. Problemska področja revidiranja

Med problemskimi področji revidiranja želimo posebej izpostaviti tri področja, ki so povezana bodisi neposredno z revidiranjem bodisi z okvirom računovodskega poročanja, ki so ga pri revidiranju računovodskih izkazov gospodarskih družb revizorji dolžni upoštevati.

5.10.1. Energetski zakon

Revizijski svet je vložil pri vsaki predlagani spremembi Energetskega zakona velike napore v normaliziranje okvira računovodskega poročanja za družbe, ki sodijo v sklop tega zakona. Med pomembnejšimi pripombami, ki kljub dolgoletnim prizadevanjem Revizijskega sveta še vedno izkrivljajo okvir računovodskega poročanja, so zlasti:

- **Netržno določanje višine najemnine in cen za opravljene storitve**

Drugi odstavek 82. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/2014; odslej EZ-1) je zapisan tako, da omogoča regulatorju določanje najemnine in cen storitev neodvisno od sredstev, danih v najem, ter obsega opravljenih storitev. Tako najemnina kot tudi cene storitev so tržna kategorija, zato bi morali biti določeni na tržni podlagi. Najemodajalec in najemjemalec morata imeti jasno predstavo o tem, kaj je predmet najema in kako je s tem predmetom povezana najemnina. Zato bi se morali najemnina in cene storitev določati v odvisnosti od sredstev, danih v najem, in obsega opravljenih storitev, ne pa na podlagah, ki s tem nimajo neposredne povezave in povzročajo nejasne okvire poslovanja družb. Če sta zakonodajalec in Agencija za energijo ocenila, da je administrativen pristop določanja stroškov v povezavi z računovodskimi izkazi neizogiben, bi ga lahko zakonsko predpisala kot zahtevana dodatna razkritja (kar je Revizijski svet že večkrat javno predlagal), nikakor pa ne bi smel vplivati na izbrane kategorije računovodskih izkazov, ki naj bi bili resničen in pošten prikaz v skladu z računovodskimi standardi. Dodatna razkritja bi bila dobrodošla tudi za presojo, kakšna so odstopanja od tistega, kar dejansko obstaja, od zelenega stanja, s tem pa bi se pokazala tudi učinkovitost upravljanja tako elektrodistribucijskega sistema kot celote kot tudi sposobnost Agencije za energijo kot regulatorja.

- **Prelaganje odgovornosti Agencije za energijo na druge**

Za preprečevanje diskriminacije in navzkrižnega subvencioniranja je po 86. členu EZ-1 pristojna Agencija za energijo in ne revizor, čeprav ga zakon k tovrstnim preveritvam zavezuje v 108. členu. Mednarodni standardi revidiranja, ki so sodilo revidiranja računovodskih izkazov, takim preveritvam niso prilagojeni. Agencija pa bi lahko po predhodni postavitvi ustreznih sodil za ta namen z revizijsko družbo, ki bi se čutila dovolj usposobljena za tovrstno preverjanje, sklenila pogodbo o posebnem poslu.

Tudi odstopanja od regulativnega okvira mora preverjati Agencija za energijo, ki regulativni okvir postavlja in odgovarja za njegovo verodostojnost. Tovrstno preverjanje ne sodi v pristojnosti revizorja računovodskih izkazov, bi pa bil revizor dolžan preveriti, če so odstopanja razkrita v skladu z zakonskimi zahtevami.

Več kot smiselno bi bilo tudi, da daje pred začetkom njihove uporabe Agencija za energijo soglasje k vsebinsko smiselnim sodilom za razporejanje sredstev in obveznosti ter prihodkov in odhodkov, ki jih skladno z računovodskimi standardi v svojih notranjih aktih opredelijo energetska podjetja in jih upoštevajo pri pripravi ločenih računovodskih predstavitev v pojasnilih k računovodskim izkazom. S tem bi odpadla potreba po nadzoru nad primernostjo sodil. Prav tako bi bilo s stališča učinkovitosti predhodno soglasje mnogo boljše kot pa ugotavljanje nepravilnosti po tem, ko so bila neprimerna sodila že uporabljena. Na žalost tudi tega predloga Revizijskega sveta zakonodajalec ni sprejel.

- **Jasne zakonske zahteve glede izkazovanja presežka omrežnin**

V zakonu bi bilo treba jasno in nedvoumno zapisati, da se presežek oziroma primanjkljaj omrežnin izkazuje v pojasnilih in ne v računovodskih izkazih.

5.10.2. Zakon, ki ureja gospodarske družbe

S ciljem bistveno manjšega tveganja pri zagotavljanju resnične in poštene predstavitve stanja in delovanja podjetij, kot ju prikazujejo javno objavljeni računovodski izkazi s pojasnili, je Revizijski svet v odzivu na javni poziv strokovni, zainteresirani in drugim javnostim za predložitev predlogov sprememb Zakona o gospodarskih družbah (<http://www.si-revizija.si/aktualno/dokumenti/spr-ZGD-predlog-rs.pdf>) predlagal bistveno zoženje možnosti vrednotenja po pošteni vrednosti, kar bi pozitivno prispevalo k zmanjšanju tveganja resnične in poštene predstavitve v računovodskih izkazih. Takšno rešitev na neki način podpira tudi javno dostopna primerjalna tabela na spletni povezavi

http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/docs/ias/ias-use-of-options2010_en.pdf, ki kaže, da smo glede na svojo velikost in razvitost kapitalskega trga precej na široko odprli vrata Mednarodnim standardom računovodskega poročanja.

Prav tako Revizijski svet zakonodajalcu predlaga, da kot sodilo velikosti v domači zakonodaji upošteva osnovne vrednosti iz *DIREKTIVE 2013/34/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS* (50 zaposlenih, 8.000.000 EUR čistih prihodkov in 4.000.000 EUR vrednosti aktive). Svoj predlog utemeljuje z dejstvom, da je v kritični gospodarski situaciji, napolnjeni s korupcijo, potreben ustrezen nadzor v javnem interesu in obenem posebej poudarja, da je imela doslej Slovenija glede na druge članice Evropske unije v povezavi s svojo velikostjo nesorazmerno visoko določene vrednostne meje za prehod majhnih v srednja podjetja. Po podatkih, s katerimi razpolaga Inštitut, sta imeli po stanju v novembru leta 2013 višje meje določene le Avstrija in Nemčija, enake meje kot Slovenija (to so meje iz Direktive Sveta 78/660/EGS) pa so imele še Irska, Italija, Luksemburg in Nizozemska. V vseh drugih evropskih državah so bile postavljene meje nižje.

Glede na to, da smo država z zelo kratko tradicijo na področju revidiranja, s težavami pri varovanju javnega interesa in z razmeroma velikim številom pravnih subjektov, ki imajo status majhnega podjetja, Revizijski svet ocenjuje, da je tudi za vsa majhna podjetja, ki niso mikropodjetja, treba uveljaviti stroškovno blažjo obliko revizorjevih pregledov. Na ta način bi zmanjšali tveganje upnikov in posojilodajalcev majhnih podjetij ter tveganje neplačevanja davčnih obveznosti. Zato predlaga, da zakon zaveže vse majhne družbe, razen mikroorganizmov, da zagotovijo poročilo o opravljenem poslu preiskave računovodskih izkazov, ki ga opravi revizor na način in pod pogoji, določenimi z zakonom, ki ureja revidiranje. Če zakonodajalec ocenjuje, da bi bilo administrativno breme takšne rešitve preveliko, je predlagano prehodno obdobje (na primer petletno), v katerem opravi revizor navedeni posel preiskovanja vsaki dve leti. Tovrstni posli so razmeroma dobro uveljavljeni v drugih državah članicah za družbe, ki niso zavezane k obvezni reviziji.

Če predlagana rešitev v nobenem primeru ne bi bila sprejemljiva, predlaga Revizijski svet skrajno možnost, in sicer zakonsko zahtevo, da so vse majhne družbe, ki niso mikroorganizmov, še posebej pa tiste, za katere pripravljajo računovodske izkaze storitvene organizacije, dolžne zagotoviti poročilo o opravljenem poslu kompiliranja računovodskih izkazov. Posel opravi računovodski strokovnjak v javni praksi v skladu z Mednarodnim standardom sorodnih storitev 4410 (Posli kompiliranja), uveljavljenim z ZRev-2. Ta inačica je cenejša, poleg tega pa mora majhna družba, ki ne pripravlja sama računovodskih izkazov, v vsakem primeru zagotoviti in plačati storitev storitvene organizacije, jo pa nekoliko podraži dodatna odgovornost, ki jo glede zahtevane kakovosti opravljene storitve izvajalcu nalaga standard 4410. Pri tem je treba poudariti, da se glede na to, da v Sloveniji ni predpisa o zahtevani kvalifikaciji storitvenih organizacij, tveganje ustrezne predstavitve v računovodskih izkazih z uporabo tovrstnih organizacij bistveno povečuje. Čeprav storitev tudi če je pripravljeno *Poročilo o kompiliranju*,

uradno ne daje nobenega zagotovila, pa računovodski strokovnjak s svojim delom, ki ga mora opraviti po standardu 4410, zmanjša tveganje napačnih navedb v računovodskih izkazih. Tudi ta rešitev je v državah, zlasti tistih z dolgoletno tradicijo na področju revidiranja, običajna za majhne družbe.

5.10.3. Spremembe evropske revizijske zakonodaje

Glede na to, da je v prihodnjih dveh letih na podlagi že omenjenih predlogov predpisov na evropski ravni mogoče pričakovati spremembo slovenske zakonodaje na revizijskem področju, bi želeli ponovno poudariti glavne probleme, ki jih je Inštitut navajal že v svojih letnih poročilih za preteklih pet let.

Po ZRev-2 je **revidiranje** opredeljeno tako, da vključuje revidiranje računovodskih izkazov, druge posle dajanja zagotovil in posle opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami. Ti posli se izvajajo na podlagi pravil IFAC s področij revidiranja, dajanja zagotovil in etike. Tako opredeljeno revidiranje ne vključuje zgolj obveznih revizij za letne in konsolidirane računovodske izkaze, ki jih ureja *Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (odslej Direktiva o obveznih revizijah)*, temveč tudi vse druge posle dajanja zagotovil in dogovorjene postopke, kar je edinstvena izjema v primerjavi z drugimi državami Evropske unije. Glede na to, da so naštetih posli med seboj tako različni, da jih urejajo različni mednarodni standardi (MSR, Mednarodni standardi poslov preiskovanja (MPP), Mednarodni standardi poslov dajanja zagotovil (MPZ) in Mednarodni standardi sorodnih storitev (MSS)), od katerih se zgolj MSR-ji nanašajo na revizijo računovodskih izkazov, se odpira vprašanje, ali so za zagotavljanje kakovosti storitev po vseh navedenih standardih primerni enaki postopki nadziranja v obliki postopkov, kot jih za zagotavljanje kakovosti in nadzor predvideva *Direktiva o obveznih revizijah*. Na tej podlagi se odpira vprašanje, ali lahko zakon, ki ureja revidiranje, s postavljenim konceptom nadzora zaradi zahtevanih specialnih znanj, ki so potrebna pri nadziranju vseh naštetih poslov, zagotovi ustrezno kakovost nadzora vseh teh ostalih storitev na dovolj učinkovit način.

V primeru revizorjevega poročila o računovodskih izkazih gre za poročilo, ki je namenjeno širši javnosti. Javni interes na tem področju je poudarjen tudi z zakonsko zahtevano revizijo in zahtevo po javni objavi revidiranih računovodskih izkazov. Čeprav se tudi nekatere druge oblike revizije opravljajo na zakonski podlagi, pa pri nobeni od njih javni interes ni poudarjen do take mere kot pri reviziji računovodskih izkazov, zaradi česar se tudi javna objava revizorjevega poročila v drugih primerih ne zahteva. Revizijski svet ugotavlja, da je širitev pristojnosti nadzora nad drugimi vrstami revizorjevih poročil zmanjšala koncentracijo strokovne moči pri nadziranju področja, ki mu *Direktiva o obveznih revizijah* pripisuje javni interes, kar v relativnem smislu zmanjšuje varovalo za zaščito javnega interesa.

»Prihajajoči« *Uredba* in *Direktiva* sta precej obsežnejši, kot so bile dosedanje, zato zahtevata več časa in naporov za ustrezno implementacijo v nacionalnih razmerah. To velja še zlasti za manjše države, v katerih bo treba najti ustrezne strokovne poenostavitve, če se bomo želeli izogniti prevelikim administrativnim bremenom, ki bi lahko bila posledica prepisovanja določil *Direktive* in izbiranja neoptimalnih možnosti, ki jih ponuja *Uredba*, po liniji najmanjšega odpora. Zato želimo opozoriti zakonodajalca, da je s proučevanjem predlagane zakonodaje treba začeti **takoj in na vseh ravneh, če želimo ustvariti tako domačo zakonsko podlago, ki bo vodila k večji kakovosti revizijskih storitev.**

6. STROKOVNA PODROČJA, POVEZANA Z REVIDIRANJEM

6.1. Sekcija preizkušenih računovodij in računovodij

6.1.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni računovodja

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni računovodja traja 161 ur in je razdeljeno na:

gospodarsko pravo, pravo družb in upravljanje podjetij	16 ur
poslovne finance in finančno analiziranje	18 ur
poklicno etiko in poslovno komuniciranje	5 ur
računovodenje in Slovenske računovodske standarde	20 ur
računovodenje za odločanje	22 ur
sestavitev letnega poročila, konsolidiranje in revidiranje	14 ur
upravljanje tveganj in notranje kontroliranje	10 ur
mednarodne računovodske standarde	20 ur
davčno pravo in obdavčitev pravnih oseb	20 ur
posebnosti računovodenja v drugih organizacijah	16 ur

V letu 2012 je bilo razpisano izobraževanje po novem programu, ki se je začelo januarja 2013. V sedemnajsto generacijo kandidatov za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni računovodja se je vpisalo 8 kandidatov, od tega so se trije kandidati iz izobraževanja izpisali. Na podlagi Pravilnika o pridobitvi potrdil o strokovnih nazivih preizkušeni davčnik, preizkušeni računovodja, preizkušeni notranji revizor in preizkušeni revizor informacijskih sistemov, vpisu v registre pri Inštitutu ter načinu vodenja seznamov aktivnih imetnikov nazivov je lahko kandidat oproščen opravljanja izpita iz (dela) predmeta na podlagi izpita, ki ga je opravil na izobraževanju pri Inštitutu. Na tej podlagi je 1 kandidat vložil zahtevek za oprostitev opravljanja izpitov in bil oproščen posameznih izpitov, ki jih je že opravil pri Inštitutu. Zaradi premajhnega števila vpisanih kandidatov v letu 2013 izobraževanja nismo izvedli v celoti, del izobraževanja bo izveden v letu 2014. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer spomladanski maja ali junija in jesenski oktobra ali novembra. Poleg tega sta bila v okviru izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni računovodja tudi 2 redna izpitna roka, za kandidate, vpisane v izobraževanje po starem izobraževalnem programu, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni računovodja mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2013 je zaključno delo uspešno zagovarjalo 5 kandidatov.

6.1.2. Register preizkušenih računovodij

V letu 2013 so 4 osebe pridobilo strokovni naziv preizkušeni računovodja.

Na dan 31. decembra 2013 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 250 preizkušenih računovodij.

Na podlagi Pravilnika o pogojih za uvrščanje na sezname aktivnih preizkušenih imetnikov strokovnega naziva iz člena 9/II-7 ZRev-2 Inštitut na seznam aktivnih preizkušenih računovodij uvrsti osebo, ki ji je izdal potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni računovodja, ki se s pisno izjavo zaveže, da bo pri svojem delu spoštovala Kodeks poklicne etike računovodje in delovala v skladu s pravili stroke, ki se stalno strokovno izobražuje v skladu s Pravilnikom o dodatnem izobraževanju in ki na Inštitut vloži pisno zahtevo za uvrstitev na seznam. Na dan 31. decembra 2013 je bilo na seznamu vpisanih 32 aktivnih preizkušenih računovodij.

6.1.3. Register računovodij

Na dan 31. decembra 2013 je bilo v register računovodij vpisanih 79 računovodij. Na podlagi Pravilnika o pogojih za uvrščanje na seznam aktivnih računovodij se na seznam aktivnih računovodij vpiše oseba, ki ji je Inštitut izdal potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva računovodja, ki se s pisno izjavo zaveže, da bo pri svojem delu spoštovala Kodeks poklicne etike računovodje in delovala v skladu s pravili stroke, ki se stalno strokovno izobražuje v skladu s Pravilnikom in ki na Inštitut vloži pisno zahtevo za uvrstitev na seznam aktivnih računovodij. Na dan 31. decembra 2013 je bilo na tem seznamu vpisanih 11 računovodij.

6.1.4. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih računovodij in računovodij

Preizkušeni računovodje morajo za podaljšanje objave v seznamu aktivnih preizkušenih računovodij v dveh letih zbrati 80 ur dodatnega izobraževanja. Vsaj 60 % od zahtevanega števila ur morajo pridobiti na dodatnem izobraževanju, ki ga organizira Inštitut, preostalih 40 % pa lahko pridobijo na drugih oblikah izobraževanja, ki so opredeljene v Pravilniku o dodatnem izobraževanju za revizorje, preizkušene računovodje, preizkušene notranje revizorje, preizkušene poslovne finančnike, preizkušene revizorje informacijskih sistemov in preizkušene davčnike.

V letu 2013 smo na področju računovodstva izvedli:

- seminar Načini prevar v računovodskih izkazih in njihovo odkrivanje,
- seminar Razumevanje računovodskih izkazov za neračunovodje,
- seminar Računovodenje za kmečka gospodinjstva (sestavitev začetne bilance stanja in računovodska obravnava nekaterih posebnosti kmetijske dejavnosti),
- delavnico Analiza izkaza denarnih tokov,
- 6 računovodskostandardnih davčnih delavnic:
  - Računovodenje opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin ter davčna vprašanja v rej zvezi (SRS 1, SRS 2, SRS 6 in SRS 13),
  - Računovodenje poslovnih terjatev, obveznosti, rezervacij in časovnih razmejitev ter davčna vprašanja v tej zvezi (SRS 5, SRS 9, SRS 11, SRS 12, SRS 10),
  - Računovodenje prihodkov in odhodkov ter stroškov in davčna vprašanja v tej zvezi (SRS 14, SRS 15, SRS 16, SRS 17, SRS 18),
  - Računovodenje zalog in davčna vprašanja v tej zvezi (SRS 4),
  - Računovodenje finančnih naložb in kapitala ter davčna vprašanja v tej zvezi (SRS 3 in SRS 8, ZGD-1) in
  - Sestavljanje računovodskih izkazov in izdelava letnega poročila (Uvod v SRS, ZGD-1).

6.1.5. 16. letna konferenca računovodij

Inštitut je 16. in 17. maja 2013 organiziral 16. letno konferenco računovodij. Teme konference so bile: Pomen upravljalških računovodskih informacij za notranje korporativno upravljanje v mednarodnih skupinah podjetij, Novosti in aktualnosti računovodenja v 2013, Vzpostavitev notranjih kontrol za obračun DDV – praktični primer, Primeri prevar v računovodskih izkazih, Pravna obravnava stvarnih pravic, Kontrolni seznam za preverjanje dobre prakse v malih podjetjih, Analiziranje podatkov iz računovodskih izkazov in izrazna moč EBIT, EBITDA, Učinkovito vodenje sestankov, Vpliv (ne)izvajanja prevrednotenja gospodarske javne infrastrukture države in občin na cene gospodarskih javnih služb, Računovodska in davčna vprašanja, povezana z vlaganji v raziskave in razvoj, Celovito poročanje, Informacijska varnost v računovodstvu, Bistvene novosti novega Zakona o delovnih razmerjih in Aktualna davčna in druga vprašanja, povezana s poslovanjem družb. Na konferenci so bili podeljeni tudi certifikati novim preizkušenim računovodjem.

Na konferenci je bilo 81 udeležencev.

6.1.6. Strokovna srečanja Sekcije preizkušenih računovodij in računovodij

Odbor Sekcije preizkušenih računovodij in računovodij je v letu 2013 nadaljeval organizacijo strokovnih srečanj, na katerih je in bo tudi v prihodnje obravnaval aktualne strokovne teme. Skupaj s Sekcijo preizkušenih davčnikov so bila organizirana 4 strokovna srečanja, in sicer je bilo marca organizirano strokovno srečanje Davčno priznani in nepriznani dohodki, aprila Vpliv zakonskih sprememb (zdr-1, zpiz-2, zutd-a ...) na zavarovanje in obdavčitev družbenikov poslovnih oseb in prokuristov, junija Indikatorji tveganja za prevare v računovodskih izkazih ter septembra Varnost informacijskih sistemov.

6.1.7. Novi računovodski standard, spremembe standardov in kontnih okvirov

V letu 2013 na področju računovodskih standardov ni bilo sprememb.

6.1.8. Problemska področja računovodstva

Problemska področja računovodstva v Sloveniji lahko nanizamo v nekaj področjih.

- Slabšanje položaja računovodstva in računovodij, ki smo mu v Sloveniji priča zadnjih nekaj let.
- Nižanje ravni znanj predvsem tistih računovodij, ki opravljajo funkcijo računovodenja na ravni malih in mikro podjetij.
- Želje in napor za uveljavljanje kompiliranja računovodskih izkazov do sedaj niso obrodili sadov.
- Med računovodji se je zmanjšala udeležba na seminarjih in izobraževanjih, kar je lahko posledica varčevanja zaradi krize, lahko pa tudi premajhnega zavedanja nujnosti po izpopolnjevanju računovodskih in drugih znanj.
- V letu 2013 so se odprla številna nova strokovna vprašanja s področja računovodenja, na katera smo odgovarjali v spletni reviji Slovenskega inštituta za revizijo SIR*IUS.
- Ugotavljamo, da država na podjetja prenaša vedno več opravil. Predvsem na ravni malih in mikro podjetij pa to pomeni, da se računovodje vedno več časa ukvarjajo z izpolnjevanjem različnih obrazcev in obračunov, vedno manj časa pa ostaja za strokovna vprašanja in oblikovanje pravih računovodskih informacij.

Na položaj računovodstva in računovodij v Sloveniji vpliva več dejavnikov. Slabšanje položaja je na eni strani posledica gospodarske in finančne krize, na drugi strani pa tudi nepovezanosti računovodij, nezainteresiranosti po dodatnih znanjih in nudenju dodatnih storitev.

Gospodarska in finančna kriza sta povzročili, da je trg zasičen s ponudniki računovodskih storitev, ki velikokrat ne premorejo kaj več od osnovnih znanj knjigovodenja. Le-ti storitve računovodenja nudijo po izredno nizkih cenah. Preizkušeni računovodje in računovodje smo skupaj z drugimi stanovskimi kolegi na trgu izpostavljeni pritiskom dampinških cen, kar posledično omejuje sredstva, ki jih lahko vložimo v izobraževanje, sodobno tehnologijo in razvoj.

Gospodarske in finančne razmere na trgih so zaostrile poslovno okolje. Veliko podjetij je prizadel omejen dostop do finančnih sredstev bank, zaostrila pa so se tudi pogajalska izhodišča med partnerji. Vodstva podjetij zato velikokrat želijo svoja pogajalska izhodišča proti bankam in poslovnim partnerjem izboljšati tudi s prilagajanjem računovodskih izkazov. Posledično se večja pritisk na računovodje v podjetjih in tudi na zunanje računovodske servise. Od njih se velikokrat pričakuje, da bodo podjetju »pomagali« tudi s prirejanjem računovodskih podatkov. Zaupanje v računovodsko informacijo, ki jo je omajal že pojav finančne in tudi gospodarske krize, se zaradi zgoraj navedenih dejavnikov še zmanjšuje.

Ugotovimo lahko, da imajo računovodje v velikih in srednje velikih podjetjih več znanja s področij poslovnega in stroškovnega računovodstva kot računovodje v računovodskih servisih. Pri slednjih je računovodska funkcija velikokrat podrejena davčni. Računovodski izkazi

se pripravljajo kampanjsko in predvsem za zunanje uporabnike (AJPES, banke, poslovni partnerji). Oblikovanja računovodskih informacij za notranje uporabnike je zelo malo. Menimo, da se na tem segmentu skriva poslovna priložnost za računovodske servise.

Aktivni preizkušeni računovodje in računovodje Slovenskega inštituta za revizijo menimo, da je naše poslanstvo med drugim tudi skrb za zagotavljanje kakovostne računovodske informacije. Kakovostna računovodska informacija je razumljiva, bistvena, zanesljiva in primerljiva, predvsem pa tudi pravočasna in dostopna. Le taka informacija je lahko dobra podlaga za poslovne odločitve tako zunanjim kot tudi notranjim uporabnikom. Notranji uporabniki računovodske informacije so predvsem predstavniki različnih odločevalskih ravni v podjetju. V današnjih kriznih časih je kakovostna računovodska informacija nedvomno konkurenčna prednost. Toda pomen računovodske informacije presega notranje potrebe posameznega podjetja. Na njih se gradi slika celotnega gospodarstva, še vedno so tudi ena glavnih podlag za odločanje o bančnih posojilih, pa tudi o projektih, sofinanciranjih, sklepanju poslovnih zavezništev in ne nazadnje osebnih odločitev posameznika o vstopu v posamezno družbo.

Gospodarska in finančna kriza sta brez dvoma poglobili prepričanje o pomenu kakovostne računovodske informacije. Ni pa enotnega mnenja in stališča o tem, kako priti do take informacije. Aktivni preizkušeni računovodje in računovodje Slovenskega inštituta za revizijo smo prepričani, da so kakovostne računovodske informacije sposobni nuditi samo primerno strokovno izobraženi ter izkušeni strokovnjaki. Taki strokovnjaki se nedvomno združujejo in pridobivajo svoja znanja tudi drugje in na drugih ustanovah pri nas, vendar pa menimo, da smo ravno aktivni preizkušeni računovodje in računovodje pri Slovenskem Inštitutu za revizijo tisti, ki zaradi svojega znanja tudi z drugih sorodnih področij ter zahteve po neprestanem dodatnem izobraževanju lahko ponudimo nekaj več.

V letu 2012 smo se zato lotili ambicioznega projekta uvajanja kompiliranja računovodskih izkazov, ki ga želimo nadaljevati. Posle kompiliranja ureja Mednarodni standard sorodnih storitev 4410 – Posli kompiliranja računovodskih informacij. Ker je bančni sektor tisti, v katerem smo v zadnjih letih zasledili največjo željo po dvigu kakovosti računovodskih poročil predvsem pri malih in mikro podjetjih, smo navezali stike z nekaterimi organizacijami in ustanovami v bančnem sektorju in pričakovali širšo podporo za hitrejše uvajanje poslov kompiliranja pri računovodskih podatkih, ki so podlaga za odločanje o bančnih posojilih, garancijah in podobnih storitvah. Žal pa v tem trenutku kaj več od načelne podpore s strani institucij nismo dobili. Kompiliranje računovodskih izkazov bi po našem mnenju povečalo kakovost in dvignilo zaupanje v računovodsko informacijo v tistih primerih, ko se računovodski izkazi ne revidirajo: to pa pomeni pri malih in mikro podjetjih, ki predstavljajo pomemben delež gospodarskih subjektov v Sloveniji, ter v določenih primerih pri medletnih računovodskih izkazih.

6.2. Sekcija preizkušenih davčnikov

6.2.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik traja 154 ur in je razdeljeno na:

gospodarsko pravo, pravo družb in upravljanje podjetij	16 ur
poslovne finance in finančno analiziranje	18 ur
poklicno etiko in poslovno komuniciranje	5 ur
računovodenje in Slovenske računovodske standarde	20 ur
upravljanje tveganj in notranje kontroliranje	10 ur
civilno pravo in gospodarske pogodbe	8 ur
mednarodne obdavčitve	16 ur
davčni postopek, davčne službe in davčno načrtovanje	18 ur
obračunavanje davka od dohodka pravnih oseb	12 ur
obračunavanje davka na dodano vrednost	16 ur
obračunavanje dohodnine, prispevkov, dajatev in drugih davkov	15 ur

V letu 2012 je bilo razpisano izobraževanje, ki se začelo januarja 2013. V petnajsto generacijo kandidatov za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik se je vpisalo 6 kandidatov, 1 se je naknadno iz izobraževanja izpisal. Zaradi premajhnega števila vpisanih kandidatov v letu 2013 izobraževanja nismo izvedli v celoti, del izobraževanja bo izveden v letu 2014. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer spomladanski maja ali junija in jesenski oktobra ali novembra. Poleg tega sta bila v okviru izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik tudi 2 redna izpitna roka za kandidate, vpisane v izobraževanje po starem izobraževalnem programu, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti izdelati še zaključno delo. V letu 2013 je zaključno delo uspešno zagovarjalo 7 kandidatov.

6.2.2. Register preizkušenih davčnikov

V letu 2013 je 8 oseb pridobilo strokovni naziv preizkušeni davčnik.

Na dan 31. decembra 2013 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 122 preizkušenih davčnikov.

Na podlagi Pravilnika o pogojih za uvrščanje na sezname aktivnih preizkušenih imetnikov strokovnega naziva iz člena 9/II-7 ZRev-2 Inštitut na seznam aktivnih preizkušenih davčnikov uvrsti osebo, ki ji je izdal potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni davčnik, ki se s pisno izjavo zaveže, da bo pri svojem delu spoštovala Kodeks poklicne etike preizkušenega davčnika in delovala v skladu s pravili stroke, razvrščenimi v Hierarhiji pravil davčnega proučevanja in svetovanja, ki se stalno strokovno izobražuje v skladu s Pravilnikom o dodatnem izobraževanju in ki na Inštitut vloži pisno zahtevo za uvrstitev na seznam. Na dan 31. decembra 2013 je bilo v tem seznamu vpisanih 38 preizkušenih davčnikov (na njihovo zahtevo).

6.2.3. Dopolnilno izobraževanje

Preizkušeni davčniki morajo za podaljšanje objave v seznamu aktivnih preizkušenih davčnikov v dveh letih zbrati 80 ur dodatnega izobraževanja. Vsaj 60 % od zahtevanega števila ur morajo pridobiti v dodatnem izobraževanju, ki ga organizira Inštitut, preostalih 40 % pa lahko pridobijo v drugih oblikah izobraževanja, ki so opredeljene v Pravilniku o dodatnem izobraževanju za revizorje, preizkušene računovodje, preizkušene notranje revizorje, preizkušene poslovne finančnike, preizkušene revizorje informacijskih sistemov in preizkušene davčnike.

V letu 2013 je Inštitut organiziral seminarje in delavnici s področja davčnih tem:

- seminar Aktualna davčna vprašanja (ki smo ga morali zaradi izjemnega zanimanja ponoviti),
- seminar Obračun plače – davčne obveznosti pri zaposlovanju in delu tujcev v Sloveniji in Slovencev v tujini,
- delavnico Prikaz revidiranja davka od dohodka pravnih oseb,
- seminar Pravna varnost v davčnem postopku in upravnem sporu,
- seminar Aktualne davčne spremembe,
- seminar Uporaba konvencij o izogibanju dvojnemu obdavčevanju v praksi in
- delavnico Praktična uporaba metod za določitev transferih cen (delavnica je bila organizirana v treh delih).

6.2.4. 13. davčna konferenca Slovenskega inštituta za revizijo

13. davčna konferenca je bila organizirana 24. in 25. januarja 2013. Teme konference so bile: Učinkovito obvladovanje davčnih tveganj v gospodarskih družbah, Pogodba o poslovanju in pogodba o prokuri – pravne razlike ter vpliv na obdavčitev (Dohodnina, DDPO), Obdavčitev fizičnih oseb po prirastu premoženja, Bonitete in drugi dohodki iz delovnega razmerja, Določanje davčne osnove v obračunu DDPO poslovne enote v Sloveniji, PE v Sloveniji in

problematika obračunavanja DDV, Obdavčitev finančnih storitev v Sloveniji – od pobude do realnosti, Problematika obračunavanja DDV pri cesiji in prodaji terjatev (pravi in nepravi faktoring), Določanje enotne konsolidirane davčne osnove – izziv EU na davčnem področju, Pričakovane spremembe v delovnopravni zakonodaji in nevarnosti za spregled pravne oblike zaposlovanja preko s. p. ali d. o. o., Ukrepi DURS zoper neizpolnjevanje davčnih obveznosti davčnih zavezancev in Javnofinančni položaj RS na prehodu v leto 2013 in kaj lahko pričakujemo od davčne politike.

Na konferenci je bilo 89 udeležencev.

6.2.5. Strokovna srečanja Sekcije preizkušenih davčnikov

Odbor Sekcije preizkušenih davčnikov je v letu 2013 nadaljeval organizacijo strokovnih srečanj, na katerih je in bo tudi v prihodnje obravnaval aktualne strokovne teme. V sodelovanju z odborom Sekcije preizkušenih računovodij in računovodij so bila organizirana 4 strokovna srečanja, in sicer je bilo marca organizirano strokovno srečanje Davčno priznani in nepriznani dohodki, aprila Vpliv zakonskih sprememb (zdr-1, zpiz-2, zutd-a ...) na zavarovanje in obdavčitev družbenikov poslovnih oseb in prokuristov, junija Indikatorji tveganja za prevare v računovodskih izkazih ter septembra Varnost informacijskih sistemov.

6.2.6. Hierarhija pravil davčnega proučevanja in svetovanja preizkušenih davčnikov

Odbor Sekcije preizkušenih davčnikov v letu 2013 ni pripravil nobenega pravila stroke, ki bi bilo uvrščeno v Hierarhijo pravil davčnega proučevanja in svetovanja.

6.2.7. Problemska področja, povezana z obdavčenjem

Preizkušeni davčniki vedno znova opozarjamo na to, da je davčno proučevanje in svetovanje v veljavni pravni ureditvi v Republiki Sloveniji urejeno v ZRev-2 kot strokovno področje, povezano z revidiranjem, in da je Inštitut po ZRev-2 pooblaščen, da organizira strokovno izobraževanje, izvaja preizkuse strokovnih znanj in izdaja potrdila o strokovnih znanjih za pridobitev naziva preizkušeni davčnik, določa strokovna znanja in izkušnje, potrebne za pridobitev tega strokovnega naziva, ter vodi javni register preizkušenih davčnikov in opravlja druge naloge s področja davčnega proučevanja in svetovanja, določene z zakonom oziroma statutom Inštituta. S temi določbami ZRev-2 je Inštitut pridobil javno zakonsko pooblastilo za strokovno urejanje davčnega proučevanja in davčnega svetovanja, za podeljevanje strokovnega naziva preizkušeni davčnik ter vodenje in javno objavljanje registra preizkušenih davčnikov. Pooblastilo je utemeljeno z javnim interesom strank v davčnih zadevah, ki se izraža kot pomemben element revidiranja računovodskih izkazov in hkrati kot področje, ki ga ZRev-2 primerno rešuje tudi z vidika navzkrižja interesov.

V prihodnje si želimo več vzajemnega strokovnega sodelovanja, saj bi s strokovnostjo in pluralnostjo preizkušeni davčniki lahko bistveno več prispevali k ciljnemu ter učinkovitemu davčnemu sistemu Republike Slovenije, za kar smo tudi zakonsko pooblaščen.

Preizkušeni davčniki, kot del strokovne javnosti, pričakujemo aktivnejše vključevanje v proučevanje in snovanje davčnega sistema v Republiki Sloveniji v obliki stalnega in vzajemnega strokovnega sodelovanja zlasti z Ministrstvom za finance in Davčno upravo Republike Slovenije, kar zadeva izvajanje davčnih predpisov. Sodelovanje z obema ključnima institucijama države preizkušeni davčniki dosledno načrtujemo tudi v letnih programih dela.

Čeprav je problemskih področij, povezanih u obdavčevanje brez dvoma veliko in jih bo tudi v prihodnosti, preizkušeni davčniki v letošnjem poročilu o delu izpostavljamo dva:

- prvi je povezan z davčno obremenitvijo stroškov dela,
- drugi pa s pravno varnostjo davčnih zavezancev.

Ocenjujemo, da sta oba problemska sklopa, ki ju želimo izpostaviti v letošnjem letu, zelo aktualna in terjata resno analizo in sistemske spremembe.

Obremenitev stroškov dela z dajatvami je v Sloveniji strukturno zelo različna, vsaj kar zadeva vrsto dela in dohodkovne razrede. Posamezni gospodarski subjekti ter tudi gospodarska zbornica ves čas opozarjajo, da sta privabljanje kapitala ter konkurenčnost gospodarstva v veliki meri, čeprav se zavedamo, da ne izključno, odvisna od davčnega okolja. Ob tem strukturno opozarjajo predvsem na izrazito visoko obremenitev stroškov dela z dohodnino ter prispevki za socialno varnost ter na problematiko socialne kapice, ki v Sloveniji ni uvedena za nobeno vrsto dela. Na drugi strani so določene oblike dela fizičnih oseb pomembno manj obdavčene ali neobdavčene. Tako so pomembno manj obdavčeni samostojni podjetniki, ki imajo že ves čas uvedeno socialno kapico, so skoraj neobdavčeni samostojni podjetniki »pavšalisti« in je manj obdavčeno študentsko delo. Tako izrazita neenakost pri obdavčevanju fizičnih oseb iz dela povzroča strukturne in konkurenčne anomalije, ki povzročajo, da se zavezanci v večji meri izogibajo davkom in prispevkom s prehodi v manj obdavčene pravne strukture. To problematiko smo obravnavali tudi na davčni konferenci. Kot podlaga nam je služila analiza stanja obdavčitve. Med 27 državami EU je Slovenija nad povprečjem oziroma na 10. mestu glede na delež pobranih davkov in prispevkov v BDP-ju. Strukturno gledano je Slovenija na 10. mestu tudi, kar zadeva obremenitev z dohodnino, in na 4. mestu, kar zadeva prispevke za socialno varnost v BDP-ju. Bistveno bolj pa so zaskrbljujoči rezultati o obremenitvi stroškov dela po dohodkovnih skupinah zaposlenih in ugotovitev, da imajo Nemčija kot najpomembnejši gospodarski partner uvedeno socialno kapico, prav tako Avstrija in Italija. Slovenija sodi v manjši del držav OECD-ja, ki še nima uvedene socialne kapice. Bistvena ugotovitev, ki ni zgolj pomembna, temveč terja reakcijo, pa je, da je Slovenija davčno konkurenčna zgolj do bruto plače 20.000 EUR letno. Povedano drugače, delodajalci, ki zaposlujejo zaposlene, ki prejema več kot povprečno slovensko bruto plačo letno, so nekonkurenčni v razmerju do konkurence iz EU. To je resen problem, katerega posledice so danes že vidne. V Slovenijo namreč ne priteka tuj kapital, prav tako se iz tujine v Slovenijo ne selijo in zaposlujejo visoko izobraženi kadri, ki prinašajo visoko dodano vrednost, saj jih v Sloveniji konkurenčno ni mogoče enakovredno nagraditi kot v tujini. Slovenija se nasprotno zato sooča tudi z odtokom visoko izobraženih kadrov v tujino.

Preizkušeni davčniki ugotavljamo, da obstoječa obremenitev stroškov dela v Sloveniji ni skladna s strategijo razvoja Republike Slovenije. Obremenitev stroškov dela bo nasprotno izrazita ovira strategije razvoja. Konkurenčnost do 20.000 EUR letnih stroškov dela bo namreč v Sloveniji omogočila zgolj rast dejavnosti z ničelno dodano vrednostjo oziroma zaposlovanje relativno malo kvalificirane delovne sile. Zato apeliramo na Ministrstvo za finance k resni razpravi o tej temi v strokovni javnosti in o možnih rešitvah. Preizkušeni davčniki vidimo enega od možnih in relativno hitrih ukrepov tudi v nagrajevanju zaposlenih iz dobička, ki je trenutno popolnoma neprimerno urejeno. Da bi bila ta oblika nagrajevanja lahko prvi korak k bolj konkurenčnemu sistemu obremenitev stroškov dela, bi bilo treba npr. nujno spremeniti Zakon o udeležbi delavcev pri dobičku. Kar zadeva pravno varnost davčnih zavezancev preizkušeni davčniki ocenjujemo, da se le-ta stalno zmanjšuje. Državni zbor želimo opozoriti na spremembe Zakona o davčnem postopku, ki je v letu 2013 pomembno omejil pravno varnost davčnih zavezancev v davčnem inšpekcijskem postopku. O problematiki in razlogih ter pobudi za drugačno ureditev smo preizkušeni davčniki pisali tudi Ministrstvu za finance, vendar, žal, brez kakršnega koli povratnega odziva. Preizkušeni davčniki smo opozorili, da se s črtanjem formalnega sklepnega razgovora z davčnim zavezancem, v katerem inšpektor zavezancu pojasni ključne ugotovitve postopka, ter z omejevanjem pripomb na zapisnik grobo krši načelo pravne varnosti.

Preizkušeni davčniki opozarjamo tudi na nizko pravno varnost zavezancev zaradi preveč formalistične uporabe pravnih podlag v postopkih ne glede na namen zakona in v mnogih primerih tudi ne glede na cilj in namen evropskih pravnih virov, kar zadeva enotni sistem obdavčitve ter sodno prakso sodišča Evropskih skupnosti. Republika Slovenija je namreč kot članica EU pod določenimi pogoji zavezana k neposredni uporabi prava EU ter odločitev v sodbah sodišča Evropskih skupnosti.

Nadalje ponovno opozarjamo, da so spori s področja davkov izrazito kompleksni in specialni ter v mnogih primerih povezani s predhodnimi vprašanji s področja računovodskih standardov, korporacijskega prava, stvarnopravnih in delovnopravnih predpisov itd. Slovenija znotraj

Upravnega in Vrhovnega sodišča nima specializiranih senatov za obravnavo sporov s področja davkov, prav tako sodišča nimajo posvetovalnih strokovnih teles za obravnavo davčnih sporov. Nadalje preizkušeni davčniki ugotavljamo, da statistika davčnih sporov na drugi stopnji ter na upravnem sodišču praktično v 100 % primerov potrjuje odločbe prvostopnega organa, pri čemer dodatne obrazložene presoje argumentov v odločbah ni zaslediti, kar je že na sistemski ravni resen problem. Preizkušeni davčniki zato ocenjujemo, da bi bilo sodelovanje in organiziranje posvetovalnih strokovnih teles pri upravnem in vrhovnem sodišču ali ustanovitev posebnega davčnega sodišča nujno, da bi tudi slovenska sodna praksa s področja davkov lahko zagotavljala sistemske podlage v smislu razlage davčnih predpisov ter večjo pravno varnost davčnim zavezancem.

6.3. Sekcija preizkušenih notranjih revizorjev

6.3.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni notranji revizor

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni notranji revizor obsega 160 ur in je razdeljeno na:

gospodarsko pravo, pravo družb in upravljanje podjetij	16 ur
poslovne finance in finančno analiziranje	18 ur
poklicno etiko in poslovno komuniciranje	8 ur
računovodstvo za odločanje	22 ur
sestavitev letnega poročila, konsolidiranje in revidiranje	14 ur
civilno pravo in gospodarske pogodbe	8 ur
izvajanje notranjerevizijskih poslov	30 ur
pravila o strokovnem in etičnem ravnanju pri notranjem revidiranju	8 ur
vlogo notranje revizije in notranjerevizijsko načrtovanje	20 ur
upravljanje poslovnih procesov ter informacijsko tehnologijo	
in z njo povezana tveganja	16 ur

V letu 2012 je bilo razpisano izobraževanje, začelo se je januarja 2013. V šestnajsto generacijo kandidatov za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor se je vpisalo 18 kandidatov, do konca leta se je 5 kandidatov iz izobraževanja izpisalo. Na podlagi Pravilnika o pridobitvi potrdil o strokovnih nazivih preizkušeni davčnik, preizkušeni računovodja, preizkušeni notranji revizor in preizkušeni revizor informacijskih sistemov, o vpisu v registre pri inštitutu ter načinu vodenja seznamov aktivnih imetnikov nazivov je lahko kandidat oproščen opravljanja izpita iz (dela) predmeta na podlagi izpita, ki ga je opravil na izobraževanju pri Inštitutu. Na tej podlagi sta 2 kandidata vložila zahtevek za oprostitev opravljanja izpitov in bila oproščena posameznih izpitov, ki sta jih že opravila pri Inštitutu. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer spomladanski maja ali junija in jesenski oktobra ali novembra. Poleg tega sta bila v okviru izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor tudi 2 redna izpitna roka za kandidate, vpisane v izobraževanje po starem izobraževalnem programu, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2013 je zaključno delo izdelalo in zagovarjalo 12 kandidatov, 1 pri tem ni bil uspešen.

6.3.2. Register preizkušenih notranjih revizorjev

V letu 2013 je pridobilo strokovni naziv 9 preizkušenih notranjih revizorjev.

Na dan 31. decembra 2013 je imel potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 201 preizkušeni notranji revizor.

Na podlagi Pravilnika o pogojih za uvrščanje na sezname aktivnih preizkušenih imetnikov strokovnega naziva iz člena 9/II-7 ZRev-2 Inštitut na seznam aktivnih preizkušenih notranjih

revizorjev uvrsti osebo, ki ji je izdal potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor, ki se s pisno izjavo zaveže, da bo pri svojem delu spoštovala Kodeks poklicne etike notranjih revizorjev in delovala v skladu s pravili stroke, razvrščenimi v Hierarhiji pravil notranjega revidiranja, ki se stalno strokovno izobražuje v skladu s Pravilnikom o dodatnem izobraževanju in ki na Inštitut vloži pisno zahtevo za uvrstitev na seznam. Na dan 31. decembra 2013 je bilo v tem seznamu vpisanih 89 preizkušenih notranjih revizorjev.

6.3.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih notranjih revizorjev

Preizkušeni notranji revizorji morajo za podaljšanje objave podatkov v seznamu aktivnih preizkušenih notranjih revizorjev v dveh letih zbrati 80 ur dodatnega izobraževanja. Vsaj 60 % od zahtevanega števila ur morajo pridobiti v dodatnem izobraževanju, ki ga organizira Inštitut, preostalih 40 % pa lahko pridobijo v drugih oblikah izobraževanja, ki so opredeljene v Pravilniku o dodatnem izobraževanju za revizorje, preizkušene računovodje, preizkušene notranje revizorje, preizkušene poslovne finančnike, preizkušene revizorje informacijskih sistemov in preizkušene davčnike.

V letu 2013 smo s področja notranje revizije izvedli:

- seminar Pisanje revizijskih poročil (seminar je bil zaradi velikega zanimanja ponovljen),
- seminar Informacijske tehnologije za neinformatike,
- nadaljevalni seminar Pisanje revizijskih poročil,
- seminar Izboljšanje kakovosti notranjega revidiranja,
- seminar Razumevanje načel upravljanja podjetij in
- seminar Razumevanje upravljanje tveganj in notranje kontrole – vključno s celovitim okvirom notranje kontrole COSO (prenovljenim v maju 2013).

6.3.4. 16. letna konferenca notranjih revizorjev

Inštitut je 14. in 15. novembra 2013 organiziral 16. letno konferenco notranjih revizorjev. Udeležencev je bilo 113.

Na konferenci so bile predstavljene tele teme: Internal Audit – serving top managements and boards, Sodelovanje notranjega revizorja z revizijsko komisijo, Sodelovanje notranjega revizorja znotraj organizacije, Uspešno in učinkovito komuniciranje z naročnikom, Predstavitev projekta standardne revizijske datoteke za revizijo učinkovitosti informacijskega sistema, Notranje revidiranje nabavne dejavnosti v javnem vzgojno-izobraževalnem zavodu X, Notranja revizija in razvoj organizacije, Prezare, Osebna in korporativna integriteta, Novosti pri pravilih notranjega revidiranja, Kako s pravilno prehrano izboljšamo svoje počutje in povečamo učinkovitost pri delu. Prvi dan konference je delo potekalo v dveh sekcijah, prva je bila s področja Informacijske tehnologije (na njej so bile predstavljene teme: Predstavitev dobrih praks pri sodelovanju z zunanjimi veščaki, Podatkovna analiza v okviru forenzičnih raziskav, Notranjerevizijsko sodelovanje z etičnim hekerjem), druga pa je bila s področja Poročanja (na njej so bile predstavljene teme: Kaj naročnik pričakuje od notranjega revizorja, Priprava poročila notranje revizije, Sporočanje izidov notranje revizije v primeru zunanjega izvajalca, Notranji revizor – pomemben partner revidirancu in vodstvu organizacije).

6.3.5. Hierarhija pravil notranjega revidiranja

Slovenski inštitut za revizijo je pripravil prevod novega svetovalnega napotka Izbira, uporaba in ustvarjanje/oblikovanje zrelostnih modelov: orodje za posle dajanja zagotovil in svetovanja (*Selecting, Using, and Creating Maturity Models: A Tool for Assurance and Consulting Engagements*).

6.3.6. Problemska področja notranje revizije

Notranje revidiranje ima v Sloveniji že kar nekajletno tradicijo, pa se še vedno srečujemo z nekaterimi začetniškimi problemi. Problemi se nanašajo tako na okolje, ki pogosto še vedno ne

razume, kaj je dodana vrednost notranjega revidiranja, kot tudi na vse tiste, ki opravljamo dejavnost notranjega revidiranja.

Notranje revidiranje je v Sloveniji obvezno v finančnih institucijah in v javni upravi. Kljub temu da je obveznost izvajanja notranjerevizijskih poslov vključena v nekaj področnih predpisov, uporabniki naših storitev notranjega revizorja še vedno prevečkrat jemljejo kot nekoga, katerega delo je predpisano, in ne kot strokovnjaka, ki lahko pripomore k boljšemu upravljanju. Notranji revizorji se zato trudimo širiti zavedanje o možnostih, ki jih ponuja notranje revidiranje.

Naše delo bi bilo bolj prepoznano, če bi zakonodajalec upošteval priporočilo Slovenskega inštituta za revizijo, da bi notranje revidiranje opravljali le preizkušeni notranji revizorji. V nekaterih področnih predpisih je namreč še vedno zapisano, da lahko notranje revidiranje opravlja oseba, ki ima naziv revizor, preizkušeni notranji revizor oziroma pooblaščen revizor. Taka ureditev je bila smiselna pred leti, saj je takrat imelo naziv preizkušeni notranji revizor v Sloveniji le nekaj več kot 10 oseb. 31. 12. 2013 je bila v register preizkušenih notranjih revizorjev pri Slovenskem inštitutu za revizijo vpisana 201 oseba s strokovnim nazivom preizkušeni notranji revizor, ki ima specifična znanja s področja notranje revizije; vsi so opravili izobraževanje pri Slovenskem inštitutu za revizijo, ki obsega izpite iz računovodstva, revizije, poslovnih financ, gospodarskega in davčnega prava ter iz notranje revizije v okviru splošnega in posebnega dela izobraževanja ter izdelali zaključno delo in ga zagovarjali pred tričlansko izpitno komisijo. Odbor sekcije preizkušenih notranjih revizorjev zaradi tega dosledno spremlja načrtovane spremembe zakonodaje in poskuša utemeljevati pomembnost dejstva, da naj notranje revidiranje opravljajo le preizkušeni notranji revizorji.

Notranji revizorji smo že pred leti prešli iz faze revidiranja računovodskih kontrol v fazo, ko organizaciji lahko pomagamo uresničevati cilje s sistematičnim in metodičnim ocenjevanjem in izboljševanjem uspešnosti upravljanja tveganj, kontrolnih postopkov in upravljanja organizacije. Zaradi tega je letos Odbor sekcije preizkušenih notranjih revizorjev dal pobudo za dopolnitev Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), da bi se delovanje notranje revizije zakonsko uredilo tudi v ostalih večjih družbah in ne samo v bankah, zavarovalnicah, borznoposredniških družbah in družbah za upravljanje. Poleg tega predlagamo, da mora imeti vodja notranje revizije oz. vodja skupine zunanjega izvajalca naziv aktivni preizkušeni notranji revizor.

Pomembna se nam zdi tudi odločitev, da začnemo predstavniki različnih sekcij v okviru Slovenskega inštituta za revizijo aktivneje sodelovati med sabo. Prepričani smo namreč, da lahko z medsebojnim sodelovanjem in podpiranjem strokovnih nazivov poskrbimo za več dodane vrednosti pri svojem delu. Konkretni problemi se na področju notranjega revidiranja (poleg izvajanja poslov s strani imetnikov drugih strokovnih nazivov, kar je sicer opredeljeno v zakonodaji in opisano že zgoraj) kažejo tudi pri izbiri izvajalcev zunanje presoje kakovosti notranje revizije. Odbor sekcije preizkušenih notranjih revizorjev namreč meni, da bi v Sloveniji tovrstne storitve lahko izvajali le aktivni preizkušeni notranji revizorji.

Da pa ne bomo odgovornosti prelagali samo na druge, Odbor sekcije preizkušenih notranjih revizorjev je v minulem letu obravnaval dve prijavi glede ravnanja notranjih revizorjev. Odbor je opozoril na nesprejemljivost takega ravnanja in se odločil za dosledno komuniciranje ničelne tolerance do kršitve pravil, vključenih v Hierarhijo pravil notranjega revidiranja.

Slovenski inštitut za revizijo ponuja veliko koristnih seminarjev, delavnic, konferenc; tudi možnost obiskovanja predavanj v okviru izobraževanj. Na spletnih straneh naše članice obveščamo tako o delu Odbora sekcije preizkušenih notranjih revizorjev kot tudi o novostih, povezanih z notranjim revidiranjem. Slovenski inštitut za revizijo skrbi za redno prevajanje obveznih in pomembnih strokovnih podlag za delo notranjih revizorjev. Preizkušeni notranji revizorji imamo torej dovolj podlag za to, da svoje delo opravljamo skladno s predpisi, učinkovito in uspešno.

6.4. Sekcija preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

6.4.1. Izobraževanje za preizkušenega revizorja informacijskih sistemov

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni revizor informacijskih sistemov mora imeti kandidat opravljen izpit CISA, poleg tega pa mora opraviti še izobraževanje pri Inštitutu, ki obsega 92 ur in je razdeljeno na:

standarde, smernice, orodja in tehnike dobrih praks revidiranja informacijskih sistemov	20 ur
mednarodne standarde, dobre prakse in kontrolni okvir na področju IT	24 ur
informacijsko pravo	20 ur
mednarodna pravila revidiranja in revizorjevo poročanje	28 ur

V letu 2013 za izobraževanje ni bilo dovolj zanimanja, zato ga nismo izvajali.

6.4.2. Register preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

V letu 2013 je strokovni naziv preizkušeni revizor informacijskih sistemov pridobil 1 kandidat. Na dan 31. decembra 2013 je tako imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 106 preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov. Na podlagi Pravilnika o pogojih za uvrščanje na sezname aktivnih preizkušenih imetnikov strokovnega naziva iz člena 9/II-7 ZRev-2 Inštitut na seznam aktivnih preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov uvrsti osebo, ki ji je izdal potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni revizor informacijskih sistemov, ki se s pisno izjavo zaveže, da bo pri svojem delu spoštovala Kodeks poklicne etike preizkušenega revizorja informacijskih sistemov in delovala v skladu s pravili stroke, razvrščenimi v Hierarhiji pravil revidiranja informacijskih sistemov, ki se stalno strokovno izobražuje v skladu s Pravilnikom o dodatnem izobraževanju in ki na Inštitut vloži pisno zahtevo za uvrstitev na seznam. Na dan 31. decembra 2013 je bilo na tem seznamu vpisanih 41 preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov.

6.4.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

Preizkušeni revizorji informacijskih sistemov morajo za podaljšanje objave podatkov v seznamu aktivnih preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov, ki se dodatno izobražujejo po pravilih Inštituta, v dveh letih zbrati 80 ur dodatnega izobraževanja. Vsaj 60 % od zahtevanega števila ur morajo pridobiti na dodatnem izobraževanju, ki ga organizira Inštitut, preostalih 40 % pa lahko pridobijo na drugih oblikah izobraževanja, ki so opredeljene v Pravilniku o dodatnem izobraževanju za revizorje, preizkušene računovodje, preizkušene notranje revizorje, preizkušene poslovne finančnike, preizkušene revizorje informacijskih sistemov in preizkušene davčnike. V letu 2013 je Inštitut organiziral s področja revidiranja informacijskih sistemov:

- pripravljalni seminar na izpit CISA,
- pripravljalni seminar na izpit CISM,
- pripravljalni seminar na izpit CRISC,
- delavnico Forenzika za podjetja. Pasti digitalne forenzike pri notranjih preiskavah v podjetjih ali kako preiskave izpeljati zakonito in strokovno,
- delavnico Upravljanje operativnih tveganj,
- seminar Sodelovanje med notranjim revizorjem in revizorjem informacijskih sistemov in
- seminar Pripravite se na najboljše temelje informacijske varnosti Nova standarda ISO/IEC 27001 in 27002.

6.4.4. 21. mednarodna konferenca o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov

24. in 25. septembra 2013 je Inštitut organiziral 21. mednarodno konferenco o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov. Njeno delo je spremljalo 66 udeležencev. Na konferenci so bile obravnavane tele teme: CCOBIT 5 kot okvir za revizijo, Priprava revizijskega načrta ocenjevanja skladnosti IS z zahtevami predpisov, ki temelji na COBIT 5, Skupno življenje in sinergija: COBIT 5 in ISO/IEC 27001/27002, Računalniško preiskovanje (dobre, slabe in grde strani

preiskovanja), Pripravljenost organizacije na forenzične preiskave, Upravljanje identitet – profilov in razmejitev funkcij v integralnih sistemih, Kako določiti dobre metrike informacijske varnosti, Priprava funkcionalnih specifikacij: dodana vrednost notranjega revizorja in vprašanje skladnosti z relevantnimi standardi pri svetovalnem poslu, Novosti okvira delovanja elektronskih storitev, Kako pripraviti dober poslovni primer za varnost rešitve, Revidiranje testiranja programske opreme, Revidiranje osebnih podatkov – program za revizijski pregled varstva osebnih podatkov ITAF in izkušnje v praksi, Obveznosti aktivnega preizkušenega revizorja informacijskih sistemov pri revidiranju osebnih podatkov, »Big data« in izzivi zasebnosti, Varnostne grožnje računalništva v oblaku, Upravljanje operativnih tveganj, Pregled vodenja in upravljanja IT v Novartis (Overview of Information Governance and Management in Novartis), Varovanje informacijskih sistemov in uporaba lastnih naprav (pristop CoIT oziroma BYOD) in Davčni vidik poslovanja v oblaku.

Na konferenci so bila podeljena potrdila o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni revizor informacijskih sistemov.

6.3.5. Hierarhija pravil revidiranja informacijskih sistemov

Odbor Sekcije preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov v letu 2013 ni objavil nobenega novega pravila stroke.

6.4.6. Problemska področja revizije informacijskih sistemov

Informacijski sistemi iz leta v leto povečujejo svojo vlogo pri delovanju podjetij, javne in državne uprave in družbe nasploh. Pri tem se soočamo s številnimi izzivi, ki bi jih bilo smiselno nasloviti in urediti sistemsko, torej s sprejemom ustrezne zakonodaje. Primeri iz prakse kažejo, da lastniki informacijskih sredstev sami ne morejo, ne znajo ali pa nočejo poskrbeti za primerno delovanje širšega informacijskega okolja glede na pomen procesov, ki jih podpirajo, in pomembnost ter vrednost informacij, ki jih hranijo. K temu jih lahko ali celo mora zavezati ustrezen zakon, predpis ali drug akt, ki urejenost in delovanje informacijskega okolja ne prepušča več naključju, neznanju, neustreznim finančnim virom ali prevelikim apetitom po tveganju zaradi povečevanja koristi in dobička.

V letu 2013 smo predlagali dopolnitev novega Energetskega zakona (EZ-1), kjer bi operaterji vsaj enkrat letno morali izdelati ali pridobiti oceno tveganj delovanja in uporabe informacijsko-komunikacijskih rešitev družbe za zanesljivo in varno podporo neprekinjenega poslovanja družbe in oskrbe odjemalcev. Predlog smo podali predvsem zaradi porasta kibernetičnih napadov na sisteme za nadzor in krmiljenje tehnoloških procesov (SCADA) in postopnega vpeljevanja pametnih omrežij (angl. smart grids) v elektrodistribucijska omrežja. Predlagatelji zakona se na pobudo niso odzvali. Na Združenje nadzornikov Slovenije (ZNS) smo podali predlog dopolnitev Priporočil za poročanje nadzornim svetom, kjer smo predlagali formaliziranje poročanja uprav nadzornim svetom o delovanju informacijskega sistema družbe. Postopek je v teku. Na podlagi priporočil Evropske centralne banke (ECB) glede varnosti spletnih plačil smo se obrnili na Banko Slovenije glede vključitve pri oblikovanju minimalnih standardov za izpolnitev zahtev ECB-ja v Sloveniji. Banka Slovenije nas je napotila na t. i. Varnostni forum pri Združenju bank Slovenije, kjer pa vpogleda v smernice nismo dobili. Sodelovanje med PRIS/SIR in Banko Slovenije za področje nadzora spletnih plačil ni formalizirano. Tako ostaja vprašanje izvajanja revizije skladnosti s priporočili ECB-ja glede izvajanja spletnih plačil odprto, obstaja pa tveganje, da bodo banke določile takšne minimalne standarde, ki jih bodo enostavno izpolnile. Sodelovali smo tudi pri pripravi pravilnika Ministrstva za finance glede zahtev za računalniške programe in elektronske naprave, ki začasno, do uvedbe davčnih blagajn, rešuje problematiko zlorab informacijskega sistema za namen utaje davka. Čeprav je področje dolgoročne hrambe dobro urejeno z Zakonom o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva in arhivih (ZVDAGA) ter Enotnimi tehnološkimi zahtevami (ETZ), aktivni preizkušeni revizorji informacijskih sistemov skupaj z Arhivom Republike Slovenije opažamo, da uporaba s strani javnopравnih oseb še posebej pa zasebnega sektorja, kjer zahteva po akreditirani programski in strojni opremi ter storitvah ni obvezna, odstopa od predpisanih zahtev, kar lahko v prihodnosti privede do večjih težav pri dokazovanju pravne veljavnosti in postopkih, ki temeljijo na uradnih

zapisih, ki so vse pogosteje izključno v elektronski obliki. Omenjena problemska področja imajo posledice v interesu posameznikov za pridobitev in ohranjanje naziva aktivni preizkušen revizor informacijskih sistemov, saj že drugo leto ne izvajamo izobraževanj za pridobitev naziva PRIS. V letu 2013 smo skupaj s Slovenskim odsekom ISACA uspešno zaključili prevod novih mednarodnih standardov za strokovnjake revidiranja in dajanja zagotovil na področju informacijske tehnologije, redno pa smo tudi objavljali izkušnje v strokovni reviji SIR*IUS tako v rubriki Iz prakse za prakso kot tudi s strokovnimi članki. Na koncu ponovno opozarjamo na nekatera pomembna področja revizije informacijskih sistemov, ki v Sloveniji po mnenju sekcije PRIS niso ustrezno urejena:

- formalno sodelovanje med sodno vejo oblasti in sekcijo preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov, povezano z delom sodnih izvedencev za področje razvoja, delovanja ali uporabe informacijskih rešitev;
- področje vrednotenja storitev, povezanih z razvojem in vzdrževanjem informacijskih sistemov;
- redni letni revizijski pregledi delovanja in uporabe ključnih informacijskih sistemov javne in državne uprave ter podjetij v večinski lasti države;
- obvezno vključevanje zunanjega nadzora nad izvajanjem večjih projektov na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij;
- revidiranje in nadzor ponudnikov storitev v oblaku na trgu.

Izzivi, s katerimi se bomo revizorji informacijskih sistemov srečevali tudi v prihodnje, so predvsem:

- določiti vrsto informacijskih rešitev in področja uporabe, kjer bi bilo smiselno opraviti letni pregled delovanja širšega okolja informacijske tehnologije;
- opredeliti informacijske rešitve, ki bi jih bilo smiselno pred vpeljavo v ciljno okolje revidirati, in izdati mnenje glede tveganosti njihove uporabe v ciljnem okolju;
- predpisati ukrepe za zaščito interesov tretjih oseb pri elektronskem poslovanju in možne oblike preverjanj;
- izdati priporočila za vključevanje preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov v pomembne IT-projekte zaradi zmanjševanja tveganja in pravočasnega ukrepanja;
- revidirati sodobne informacijske rešitve (npr. mobilne rešitve, storitve in rešitve v oblaku, rešitve z možnostjo upravljanja preko spleta, družbenih omrežij in z njimi povezanih storitev idr.).

6.5. Sekcija preizkušenih poslovnih finančnikov

Tudi v letu 2013 Sekcija preizkušenih poslovnih finančnikov ni delovala.

6.6. Sekcija pooblaščenih ocenjevalcev

6.6.1. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij traja 172 ur in je razdeljeno na:

gospodarsko pravo, pravo družb in upravljanje podjetij	16 ur
poklicno etiko in poslovno komuniciranje	5 ur
civilno pravo in gospodarske pogodbe	8 ur
davčno pravo in obdavčitev pravnih oseb	20 ur
računovodenje in Slovenske računovodske standarde	20 ur

matematične in statistične metode	10 ur
izbrane teme iz sodobnih poslovnih financ	26 ur
metode ocenjevanja vrednosti podjetij	29 ur
osnove vrednotenja podjetij	16 ur
posebnosti pri ocenjevanju vrednosti podjetij	
in pregled poročila o ocenjevanju vrednosti ter	12 ur
Standarde ocenjevanja vrednosti	10 ur

V letu 2012 je bilo razpisano izobraževanje, začelo se je januarja 2013. V izobraževanje se je vpisalo 17 kandidatov, do konca leta sta se iz izobraževanja 2 izpisala. Na podlagi Pravilnika o pridobitvi potrdil o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin je lahko kandidat oproščen opravljanja izpita iz (dela) predmeta na podlagi izpita, ki ga je opravil na izobraževanju pri Inštitutu ali pri Ameriškem združenju ocenjevalcev (American Society of Appraisers), če njegova vsebina ustreza predmetniku. Na tej podlagi je bilo 5 kandidatov oproščenih posameznih izpitov ali dela izpita, ki so jih že opravili pri Inštitutu. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer spomladanski maja ali junija in jesenski septembra ali oktobra. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka za kandidate, vpisane po starem izobraževalnem programu, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

V letu 2013 je bilo razpisano izobraževanje nove generacije kandidatov, ki se je začelo januarja 2014.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2013 je zaključno delo zagovarjalo 19 kandidatov, 8 jih je bilo na zagovoru uspešnih.

6.6.2. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin obsega 146 ur in je razdeljeno na:

računovodenje in davke	12 ur
gospodarske pogodbe in civilno pravo	6 ur
osnovna pravna znanja	8 ur
finančno matematiko in statistične metode	6 ur
osnove poslovnih financ	10 ur
standarde ocenjevanja vrednosti	10 ur
načine in metode ocenjevanja vrednosti nepremičnin	56 ur
ocenjevanje vrednosti za posebne namene	6 ur
vpliv okolja na vrednost nepremičnin ter energetska učinkovitost stavb	4 ure
ocenjevanje vrednosti zemljišč in specialnih nepremičnin	
ter analizo najgospodarnejše uporabe	16 ur
poročanje o oceni vrednosti	12 ur

V letu 2013 se je v izobraževanje vpisalo 29 kandidatov, do konca leta se jih je 7 iz izobraževanja izpisalo. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih; poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer maja oziroma junija in oktobra oziroma novembra.

V letu 2013 je bilo razpisano izobraževanje nove generacije kandidatov, ki se je začelo januarja 2014.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2013 je zaključno delo zagovarjalo 21 kandidatov, 12 kandidatov je bilo na zagovoru uspešnih.

6.6.3. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme obsega 116 ur in je razdeljeno na:

računovodenje in davke	12 ur
gospodarske pogodbe in civilno pravo	6 ur
osnovna pravna znanja	8 ur
finančno matematiko in statistične metode	6 ur
osnove poslovnih financ	10 ur
standarde ocenjevanja vrednosti	10 ur
osnove ocenjevanja vrednosti strojev in opreme	26 ur
načine in metode ocenjevanja vrednosti premičnin	32 ur
poročanje o oceni vrednosti	6 ur

V letu 2013 so se v izobraževanje vpisali 4 kandidati, do konca leta sta se 2 kandidata iz izobraževanja izpisala. Na podlagi Pravilnika o pridobitvi potrdil o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme je lahko kandidat oproščen opravljanja izpita iz (dela) predmeta na podlagi izpita, ki ga je opravil na izobraževanju pri Inštitutu ali pri Ameriškem združenju ocenjevalcev (American Society of Appraisers), če njegova vsebina ustreza predmetniku. Na tej podlagi je bil 1 kandidat oproščen izpitov, ki jih je že opravil pri Inštitutu.

V letu 2013 je bilo razpisano izobraževanje nove generacije kandidatov, ki se je začelo januarja 2014.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2013 ni nihče zagovarjal zaključnega dela za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme.

6.6.4. Register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti

Pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti po ZRev-2 so zaključen študijski program druge stopnje po zakonu, ki ureja visoko šolstvo, oziroma najmanj tej stopnji enakovredna izobrazba, uspešno opravljen preizkus strokovnih znanj za posamezen naziv, 5 let delovnih izkušenj na področju, ki zahteva znanje, potrebno za opravljanje nalog ocenjevanja vrednosti podjetij, nepremičnin oziroma strojev in opreme, dejstvo, da oseba ni (bila) pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo, oseba mora imeti visoko raven aktivnega znanja slovenščine, v preteklosti ji ni bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca. Oseba, ki izpolnjuje te pogoje, lahko zaprosi za izdajo dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti. Dovoljenje za opravljanje nalog je v letu 2013 pridobilo 10 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij in 13 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin.

ZRev-2 določa, da velja dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti 2 leti od izdaje. Veljavnost dovoljenja se podaljša vsakič za 2 leti, če imetnik dovoljenja opravi dodatno strokovno izobraževanje po programu, ki ga določi Inštitut. V letu 2013 je dovoljenje za opravljanje nalog poteklo 47 pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti podjetij, 40 jih je vložilo zahtevo za njegovo podaljšanje in 39, ki so opravili program dodatnega izobraževanja, je bilo dovoljenje podaljšano za dve leti. Prav tako je poteklo dovoljenje 47 pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti nepremičnin, 43 jih je vložilo zahtevo za njegovo podaljšanje in 41 je bilo dovoljenje podaljšano, 2 pa ne, ker nista opravila dodatnega izobraževanja v skladu s Pravilnikom o priznanju dodatnega izobraževanja za podaljševanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti; prav tako je dovoljenje poteklo 14 pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti strojev in opreme, 9 jih je vložilo zahtevo za njegovo podaljšanje in vsem je bilo dovoljenje podaljšano.

Na dan 31. decembra 2013 je imelo dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij 71 ocenjevalcev vrednosti podjetij. V register je bilo vpisanih tudi 91 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin ter 11 ocenjevalcev vrednosti strojev in opreme z dovoljenjem za opravljanje nalog.

6.6.5. Dopolnilno izobraževanje pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti

Pooblašчени ocenjevalci vrednosti morajo za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti v dveh letih zbrati 80 ur dodatnega izobraževanja. Vsaj 60 % od zahtevanega števila ur morajo pridobiti na dodatnem izobraževanju, ki ga organizira Inštitut, od tega najmanj polovico na izobraževanjih, ki jih Inštitut označi z oznako C, preostalih 40 % pa lahko pridobijo v drugih oblikah izobraževanja, ki so opredeljene v Pravilniku o dodatnem izobraževanju za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti.

Večino seminarjev za dodatno izobraževanje organizira Inštitut. V letu 2013 smo organizirali:

- seminar Pregled pravil ocenjevanja vrednosti in pisanja poročil o oceni vrednosti s poudarkom na ocenjevanju podjetij,
- seminar Pregled pravil ocenjevanja vrednosti in pisanja poročil o oceni vrednosti s poudarkom na ocenjevanju nepremičnin ter strojev in opreme,
- seminar Ocenjevanje vrednosti vodnih plovil,
- delavnico Ocenjevanje nepremičnin za potrebe zavarovanega posojanja s pomočjo obrazca,
- seminar Uporaba pribitkov in odbitkov pri ocenjevanju vrednosti podjetij (obvladovanje/tržljivost),
- seminar Metode vrednotenja osnovnega premoženja,
- seminar ZFPPIPP V PRAKSI (analiza stanja in pregled novosti)

6.6.6. 16. letna konferenca ocenjevalcev vrednosti

Inštitut je 6. in 7. junija 2013 organiziral 16. letno konferenco ocenjevalcev vrednosti. Njeno delo je spremljalo 139 udeležencev.

Na konferenci so bile obravnavane teme: dolgotrajnost finančne krize v Sloveniji, načrtovanje rasti podjetja, obvezne in neobvezne priloge k poročilom, vpliv gospodarskih razmer na ekonomsko zastaranje strojev in opreme, odloženi davki z vidika napovedi denarnih tokov, pasti nezavednega čustvovanja pri skupinskem delu, kaj je novega pri ASA, Slovenija v CEE: mrtva rasa ali bel labod, CEE pregled nepremičninskega trga, ocenjevanje vrednosti za namene iztisnitvev in določitev menjalnih razmerij ter druga ocenjevanja vrednosti po ZGD-1, osnovne pravine avtorskega prava za ocenjevalce vrednosti.

Na konferenci so bila podeljena tudi potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti.

6.6.7. Strokovna srečanja Sekcije pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti

Odbor Sekcije pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti je v letu 2013 nadaljeval organizacijo strokovnih srečanj, na katerih je in bo tudi v prihodnje obravnaval aktualne strokovne teme. V letu 2013 je v sodelovanju z revizijskim svetom organiziral okroglo mizo o sodelovanju pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti v postopkih revidiranja.

6.6.8. Pravila ocenjevanja vrednosti

Inštitut je poskrbel za prevod Mednarodnih standardov ocenjevanja vrednosti (2013), ki jih je objavil na spletni strani konec leta 2013 in so začela veljati 1. 1. 2014.

Odbor Sekcije pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti je začel popolno prenovu pravil ocenjevanja vrednosti, razvrščenih v Hierarhijo pravil ocenjevanja vrednosti. Pripravil je osnutke sedmih slovenskih poslovnofinančnih standardov (odslej SPS) in Pojasnila 1, ki jih je dal v javno razpravo. Po javni razpravi se je odbor odločil, da šest standardov predlaga v sprejem strokovnemu svetu Inštituta. Tako je strokovni svet v soglasju z Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem sprejel:

SPS 1 – Ocenjevanje vrednosti podjetij,

SPS 2 – Ocenjevanje vrednosti pravic na nepremičninah,

SPS 3 – Ocenjevanje vrednosti strojev in opreme ter ostalih premičnin,

SPS 4 – Uporaba naziva pooblaščen ocenjevalec vrednosti,

SPS 5 – Dajanje mnenja pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij v zvezi s 146. členom Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP),

SPS 6 – Način izvajanja Uredbe o izvajanju ukrepov za stabilnost bank in

Pojasnilo 1 – Podrobnejša vsebina pisnega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti.

Konec leta 2013 je odbor sekcije pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti dal v javno razpravo še SPS 7 – Pregled poročil ocenjevalcev vrednosti.

6.6.9. Problemska področja ocenjevanja vrednosti

Leto 2013 je bilo v slovenskem ekonomskem okolju zaznamovano s poslabševanjem gospodarske in finančne situacije in v drugi polovici leta tudi s sanacijo slovenskega finančnega sistema. Sanacija je vključevala tudi izvedbo prenosa terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank (odslej DUTB) in dokapitalizacijo sistemskih bank. Vsi ti procesi, ki so se odvijali na ravni makroekonomskega, okolja imajo pomembne posledice za slovensko stroko ocenjevanja vrednosti in so z njo tudi neposredno povezani. Pri prenosu terjatev na DUTB je bila slovenska stroka ocenjevanja vključena v postopke ocenjevanja vrednosti prenesenega premoženja, hkrati pa je bila posredno vključena tudi v postopke ocenjevanja vrednosti bank, ki so bile dokapitalizirane z državnim denarjem. Ker gre pri sanaciji slovenskega finančnega sistema za proces, ki bo močno zaznamoval tudi dogajanja na slovenskem kapitalnem in nepremičninskem trgu v naslednjih letih, je pomembno, da stroka ocenjevanja v Sloveniji te procese spremlja, razume in se nanje odziva s strokovnimi rešitvami, ki bodo pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti omogočale, da bodo v razmerah omejenega delovanja kapitalnega in nepremičninskega trga uporabnikom omogočali sprejemanje optimalnih poslovnih odločitev.

Z vidika razvoja stroke ocenjevanja je bilo leto 2013 izjemno dinamično. Odbor sekcije pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti pri Inštitutu je na osnovi nastalih gospodarskih razmer v začetku leta 2013 presodil, da je treba prenoviti strokovne okvire, ki so v slovenski stroki ocenjevanja zajeti v okviru Hierarhije pravil ocenjevanja vrednosti (odslej Hierarhija). Osnovni cilj prenove je bil obdržati slovensko stroko ocenjevanja v dinamičnem toku sprememb na mednarodni ravni, ki smo mu priča v zadnjih letih, hkrati pa poskrbeti, da je v okviru prenove strokovnih referenčnih okvirov ohranjena specifična razmerja, s katerimi se soočamo slovenski ocenjevalci vrednosti. Aktivnosti prenove Hierarhije so bile izvedene v dveh večjih ločenih projektih. V letu 2013 je Odbor za mednarodne standarde ocenjevanja vrednosti (OMSOV) izdal nove Mednarodne standarde ocenjevanja vrednosti (MSOV 2013), ki so predstavljali dopolnitev obstoječih MSOV 2011. Odbor ocenjevalcev je takoj začel z aktivnostmi, ki so omogočile, da so MSOV 2013 tudi v Sloveniji začeli veljati 1. 1. 2014.

V letu 2013 je odbor ocenjevalcev vrednosti v okviru Inštituta intenzivno nadaljeval svoje delo na področju uvajanja standardov v prakso ocenjevanja vrednosti. Aktivno smo vstopili v dva projekta prenove slovenske zakonodaje, ki vključujeta aktivnosti ocenjevanja vrednosti. V poletnih mesecih smo v sodelovanju z Banko Slovenije sodelovali pri pripravi strokovnega mnenja o načinu ocenjevanja vrednosti premoženja v okviru bančnega sistema. Ob ustanovitvi družbe za upravljanje terjatev bank, ki je bila izvedena skladno z Zakonom o ukrepih RS za krepitev stabilnosti bank (DUTB), je Vlada Republike Slovenije izdala Uredbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 22/2013) in Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, 51/2013; v

nadaljevanju obe uredbi navajamo s terminom Uredba). Glede na to, da Uredba v 3. točki 2. člena zahteva, da so vse ocene vrednosti neodvisnih cenilcev pripravljene v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti (MSOV), je strokovno mnenje, ki ga je pripravil Odbor, predstavljalo podlago za delo »neodvisnih cenilcev« v povezavi z ocenami premoženja in podjetij. V povezavi s tem je Inštitut kot član odbora za mednarodne standarde ocenjevanja vrednosti izdal tolmačenje posameznih delov Uredbe, ki se nanašajo na ocenjevanja vrednosti premoženja, in je vezano samo za ocene vrednosti premoženja, ki so opravljene v povezavi z Uredbo. Strokovne rešitve v okviru tega mnenja se ne smejo uporabljati za drugačne namene ocenjevanja vrednosti. Omenjeno strokovno mnenje je bilo ob koncu leta nadgrajeno v Slovenski poslovnofinančni standard 6, ki predstavlja strokovni okvir na prvi ravni Hierarhije. S tem je omenjeni strokovni okvir za slovenske ocenjevalce vrednosti postal zavezujoč za uporabo v praksi ocenjevanja.

Poleg zakonodaje, vezane na DUTB, smo se ocenjevalci v okviru sprememb zakonodaje aktivno vključili tudi v postopke prenove insolventne zakonodaje (prenova ZFPPIPP), ki v insolventnih postopkih predvideva vključevanje ocenjevalcev vrednosti. Ker to področje predstavlja delno izjemo od standardne prakse ocenjevanja vrednosti, je bil v okviru prenove Slovenskih poslovnofinančnih standardov pripravljen nov SPS 5, ki podrobneje opredeljuje postopke in načine delovanja ocenjevalcev pri zagotavljanju izvajanja določb zakona. Hkrati je bilo pripravljeno tudi strokovno mnenje o načinu izvajanja določb 142. člena ZFPPIPP-ja, ki glede na predhodne različice predstavlja novost. Strokovno mnenje bo začelo veljati v začetku leta 2014.

Poleg omenjenih aktivnosti je Odbor sekcije pri Inštitutu v letu 2013 začel celovito prenovo Slovenskih poslovnofinančnih standardov. V projektu je sodelovala širša skupina pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti. Namen prenove SPS-jev je bila njihova nadgradnja z najnovejšimi strokovnimi rešitvami na področju ocenjevanja vrednosti in dodatno urejanje področij ocenjevanja vrednosti, ki so aktualna za slovensko okolje in jih MSOV-ji pokrivajo premalo operativno. SPS-ji tako predstavljajo predvsem dopolnitev MSOV-jev in se v Hierarhiji uvrščajo na prvo raven, pri čemer velja osnovno načelo, da so MSOV-ji strokovno nadrejen strokovni okvir. MSOV-ji namreč dopuščajo, da po državah članicah MSOV-ji sprejemajo strokovne smernice, ki zajemajo lokalne posebnosti ocenjevanja, ob pogoju, da te smernice niso v nasprotju z določili MSOV-jev. V okviru prenove SPS-jev so bili (poleg že omenjenih) izdelani novi SPS-ji za ocenjevanje vrednosti podjetij, nepremičnin in strojev ter opreme (SPS 1, 2 in 3), standard, ki pokriva uporabo naziva pooblaščen ocenjevalec vrednosti v praksi (SPS 4) ter standard, ki pokriva področje pregledov ocen vrednosti (SPS 7). Zadnji je bil pripravljen v letu 2013 in je začel veljati v letu 2014. Ostali SPS-ji so začeli veljati ob koncu leta 2013. Ocenjujemo, da je bil na ta način zaokrožen projekt celostne prenove strokovnih okvirov ocenjevanja, ki pooblaščenim ocenjevalcem omogoča delo na najvišji možni profesionalni ravni, ki je hkrati v celoti usklajena z dobro prakso ocenjevanja vrednosti na mednarodni ravni.

Prenovo strokovnih okvirov smo nadgradili z izobraževalnimi vsebinami, s katerimi smo zagotovili čim lažji prenos v prakso ocenjevanja. Hkrati smo v njihovem okviru iskali stik z ostalimi strokovnimi združenji ter s tem nadaljevali postopke medsebojnega obveščanja o strokovnih rešitvah in načinih medsebojnega sodelovanja. Tovrstnih aktivnosti bo v naslednjih letih še več, deloma pa bodo opredeljene tudi z uvajanjem novih Strokovnih informacijskih gradiv (SIG-ov) v prakso ocenjevanja vrednosti. Ocenjujemo, da bo MSOV v naslednjih letih objavil preko 30 novih SIG-ov.

V Sloveniji obstaja več različnih strokovnih združenj s področja ocenjevanja vrednosti. Prepričani smo, da je Inštitut v spremenjenih okoliščinah na področju razvoja stroke ocenjevanja v letu 2013 še okrepil svoj vodilni položaj. Z vsemi naštetimi aktivnostmi zasledujemo naše poslanstvo, v katerem smo zapisali, da želimo biti zaupanja vreden partner na področju ocenjevanja vrednosti podjetij, nepremičnin in opreme. Z odgovornim, strokovnim in neodvisnim izvajanjem storitev s področja ocenjevanja vrednosti ustvarjamo okolje, ki našim strankam omogoča optimalne poslovne odločitve. Hkrati smo si zastavili strategijo delovanja za naslednje petletno obdobje. Nadaljevali smo izvajanje opredeljene strategije, v kateri smo zapisali, da želimo ostati najbolj reprezentativna, prepoznavna in strokovno najbolj usposobljena

organizacija na področju ocenjevanja vrednosti podjetij, nepremičnin in opreme v Sloveniji. Večina ostalih združenj se ni začela prilagajati novo nastalim okoliščinam. Na žalost njihovo neustrezno delovanje včasih meče slabo luč tudi na pooblašcene ocenjevalce vrednosti, ki delujemo v okviru Inštituta.

V letu 2013 smo z izvajanjem dolgoročnega poslovnega načrta Odbora poskrbeli za izboljšano komunikacijo in pretočnost znanja znotraj sekcije ocenjevalcev, izobraževanje, ustvarjanje podatkovnih baz in povezovanje z ostalimi strokami in institucijami. Aktivirali smo spletni informacijski portal za ocenjevalce vrednosti, ki bo predstavljal ključni komunikacijski kanal za pretok znanja med ocenjevalci vrednosti. Na portalu so sistematično zbrane in posredovane vse nove vsebine s področja ocenjevanja vrednosti, ki so na razpolago vsem ocenjevalcem vrednosti. Portal služi kot ključni komunikacijski kanal, preko katerega ocenjevalci vrednosti medsebojno komunicirajo o odprtih strokovnih dilemah in posredujejo ustrezne strokovne rešitve.

V letu 2013 se je zaradi zaostrenih gospodarskih razmer nadaljeval pritisk na zniževanje cen in krajšanje rokov za izvedbo ocenjevalskih storitev. Pogosto je pritisk tako močan, da ne omogoča več izvajanja storitev na zahtevani strokovni ravni. Inštitut si prizadeva za osveščanje ocenjevalcev vrednosti in naročnikov, da obstajajo minimalni standardi tudi na tem področju. Zniževanje standardov kakovosti storitev zaradi pritiska naročnikov, med katerimi se pogosto pojavljajo tudi državne institucije, vodi do neželenih pojavov, ki jih zaznavamo v okviru postopkov nadzora nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti, ki jim je Inštitut zavezan. Tudi na tem področju je Inštitut začel delovati predvsem preventivno in vzgojno-izobraževalno. V okviru portala je ocenjevalcem namenjena posebna rubrika, v kateri ocenjevalce sproti opozarjamo na najpogostejše napake, ugotovljene v postopkih nadzora, hkrati pa ocenjevalcem vrednosti aktivno pripravljamo priporočila s področja nadzora. Tudi v letu 2013 so se v skladu s sprejetim programom dela nadaljevali redni nadzori nad pooblaščenimi ocenjevalci. Poudarjamo, da so nadzori ponovno razkrili neenotnost v kakovosti posameznih poročil o ocenjevanju vrednosti. Ker je opravljanje nadzorne funkcije proces, ki poteka s časovnim zamikom, ugotavljamo, da je večina ugotovljenih nepravilnosti časovno umeščena v obdobje nenadzorovane ekspanzije slovenskega nepremičninskega trga in z njo povezane disparitete med notranjimi in tržnimi vrednostmi ocenjevanih sredstev. Pričakujemo, da se bo povečana stopnja nepravilnosti, ugotovljenih v postopkih nadzora nad ocenjevalci, pojavljala še toliko časa, dokler ne bodo v postopke nadzora začela prihajati poročila o oceni vrednosti, ki bodo že vključevala napotke in preventivne ukrepe, ki jih je Inštitut izvajal v zadnjih letih. Ugotavljamo, da se pojavljajo tudi kršitve zavezujočih pravil stroke pri izvajanju ocen vrednosti pri subjektih, ki niso zavezani k obvezni reviziji, kar pomeni, da v skladu z ZRev-2 ne sodi pod pristojnost nadzora, čeprav gre za primere, ki so v javnem interesu. Menimo, da bi bilo treba to področje nujno ustrezno urediti v okviru prihodnjih postopkov uskladitve zakonodaje.

Radi bi le še dodali, da se je tudi v letu 2013 nadaljeval trend upadanja zanimanja za stroko ocenjevanja vrednosti strojev in opreme. Za vpis novih kandidatov za izobraževanje praktično ni zanimanja že zadnjih 6 let, prav tako pa se zmanjšuje tudi število registriranih ocenjevalcev strojev in opreme. Razlog za to je delno v zmanjšanju zanimanja trga za ocenjevanje vrednosti strojev in opreme (predvsem v povezavi z računovodskim poročanjem), saj stroji in oprema v bilančnih vsotah podjetij predstavljajo vse manjši delež sredstev. Priložnost za ponovni zagon stroke na tem področju vidimo v izvajanju določb insolventne zakonodaje, ki ob vse bolj pereči problematiki stečajev v Sloveniji zahteva strokovnjake tudi s področja ocenjevanja strojev in opreme. Zato bo Inštitut v razvoj te veje stroke ocenjevanja vrednosti tudi v naslednjih letih vlagal dodatne napore.

Menimo, da je bilo leto 2013 z vidika stroke ocenjevanja vrednosti eno ključnih za prihodnji razvoj stroke ocenjevanja vrednosti v Sloveniji. Izjemno aktivno leto na področju prenove strokovnih okvirov ocenjevanja želimo v naslednjih letih nadgraditi z intenzivnim prenosom teh okvirov v prakso ocenjevanja vrednosti.

6.6.10. Nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti

Po ZRev-2 se nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti opravlja z namenom preverjanja, ali pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti pri opravljanju ocenjevanja vrednosti ravnajo v skladu s pravili ocenjevanja vrednosti. Nadzor se opravlja:

- s sprotnim preverjanjem, ali osebe, ki zaprosijo za izdajo dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti, izpolnjujejo pogoje iz 90. člena ZRev-2;
- z neposrednim preverjanjem in sprotnim spremljanjem, ali oseba, ki zaprosi za podaljšanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti, izpolnjuje pogoje za to podaljšanje, kar pomeni, da se ugotavlja, ali je oseba opravila program dodatnega strokovnega izobraževanja;
- s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti, ki so po določbah tega zakona dolžni poročati Inštitutu oziroma ga obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah; na podlagi 96. člena ZRev-2 so pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti Inštitutu dolžni poročati o spremembah podatkov, ki se vpisujejo v register, in sicer so to dolžni storiti v 15 dneh od spremembe, ter pogodbah o ocenjevanju vrednosti, ki so jih sklenili za posamezno poslovno leto v skladu s Pravilnikom o rednem letnem poročanju pooblaščenih ocenjevalcev;
- z opravljanjem pregledov dela pooblaščenih ocenjevalcev na podlagi sprejetega letnega načrta opravljanja nadzorov o spremembah podatkov, ki se vpisujejo v register, in sicer so to dolžni storiti v 15 dneh od spremembe, ter pogodbah o ocenjevanju vrednosti, ki so jih sklenili za posamezno poslovno leto v skladu s Pravilnikom o rednem letnem poročanju pooblaščenih ocenjevalcev;
- z opravljanjem pregledov dela pooblaščenih ocenjevalcev na podlagi sprejetega letnega načrta opravljanja nadzorov.

Inštitut je opravljal nadzor na vseh z zakonom predvidenih področjih. Pregledi dela pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti se opravljajo v prostorih Inštituta. Pooblaščenimi ocenjevalci v skladu z zahtevo za opravljanje pregleda nalog dostavijo Inštitutu dokumentacijo, ki je predmet nadzora. Za posamezen nadzor so praviloma pooblaščenimi 3 pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti in vodja postopka. Po končanem pregledu dokumentacije pooblaščenimi osebe sestavijo zapisnik, v katerem podrobno opišejo nepravilnosti, ki so jih ugotovile v postopku izvajanja nadzora. Zapisnik prejme pooblaščenimi ocenjevalec vrednosti najkasneje v 8 dneh po opravljenem nadzoru s pozivom, da v roku, ki ga določi Inštitut (običajno v 15 dneh), predloži pisne pripombe. Zapisnike in pripombe k njim obravnava Strokovni svet. Strokovni svet ugotavlja, ali je na podlagi v nadzoru ugotovljenih dejstev mogoče sklepati o sumu pomembnejših nepravilnosti, ki bi zahtevale ustrezno ukrepanje, če bi bile v postopku izrekanja sankcije potrjene. O sumu morebitnih pomembnejših nepravilnosti obvesti Inštitut Agencijo za vsak posamezen nadzirani subjekt v svojem strokovnem mnenju. Poleg tega izroči Inštitut Agenciji vso dokumentacijo, pridobljeno v okviru nadzora, vključno z zapisnikom, pripombami k zapisniku in priporočili za kakovostnejše opravljanje nalog pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti.

6.6.11. Opravljeni pregledi opravljanja nalog pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti v letu 2013

Leta 2013 smo nadaljevali preglede opravljanja nalog pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti na podlagi ZRev-2. Načrt opravljanja nadzorov za leto 2013 je na podlagi strateškega načrta sprejel Strokovni svet, k njemu pa je dala soglasje Agencija. Tako so bili v skladu z letnim načrtom za leto 2013 in prejetimi prijavi nad delom pooblaščenih ocenjevalcev opravljeni nadzori nad 10 pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti nepremičnin, 6 pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti podjetij ter 3 pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti strojev in opreme.

Podatki o opravljenih nadzorih so prikazani v tabeli 4.

Tabela 4: Podatki o opravljenih nadzorih

	Število, 31. 12. 2013	Število tistih, ki ocenjujejo vrednost (na dan 7. 5. 2013)	Začeti nadzori
Pooblašчени ocenjevalci vrednosti nepremičnin	91	68	10
Pooblašчени ocenjevalci vrednosti podjetij	71	45 ²	6
Pooblašчени ocenjevalci vrednosti strojev in opreme	11	9	3

6.6.12. Pomembnejše nepravilnosti, ugotovljene pri opravljanju nadzorov

Pri opravljanju nadzorov v letu 2013 je Inštitut pri pregledu dela posameznih pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti ugotovil pomembnejše nepravilnosti, o katerih je v strokovnih mnenjih obvestil Agencijo.

Pregled ugotovljenih nepravilnosti na podlagi ZRev-2 prikazuje tabela 5.

Tabela 5: Pomembnejše nepravilnosti, ugotovljene pri opravljanju nadzorov v letu 2013

Subjekt nadzora	Leto 2013	
	Število zaključenih postopkov nadzora v letu 2013	Primeri ugotovljenih pomembnejših nepravilnosti
Pooblašчени ocenjevalci vrednosti nepremičnin	12 ³	4
Pooblašчени ocenjevalci vrednosti podjetij	5 ⁴	4
Pooblašчени ocenjevalci vrednosti strojev in opreme	4 ⁵	1

7. DRUGE NALOGE INŠTITUTA

V tem poročilu je opisana izpolnitev programa dela za leto 2013 po sekcijah. Delo Inštituta v preteklem letu pa je segalo tudi na druga področja. Poročamo le o nekaterih najpomembnejših.

² 18 pooblaščenih ocenjevalcev podjetij je poročalo tudi o poročilih v skladu z ZFPPIPP-jem.

³ Zaključeni so bili tudi 3 postopki, začet v letu 2012.

⁴ Zaključen je bil tudi nadzor, začet v letu 2012.

⁵ Zaključen je bil tudi nadzor, začet v letu 2012.

7.1. Izdajateljska dejavnost

V letu 2013 je prenehala izhajati revija Revizor. Namesto tega je Inštitut začel izdajati spletno revijo SIR*IUS, v kateri pozornost posvečamo predvsem strokovnim problemom s področja davkov, računovodstva, ocenjevanja vrednosti, zunanje revizije, revizije informacijskih sistemov ter notranje revizije. Razdeljena je v tri sklope, od katerih prvi zajema teoretične strokovne članke z različnih področij, drugi del zajema strokovne razlage praktičnih problemov, ki jih predhodno obravnavajo in potrdijo ustrezni organi Slovenskega inštituta za revizijo, tretji pa je namenjen raznim obvestilom Inštituta.

Prav tako je Inštitut izdal nov zvezek strokovne zbirke Revidiranje davka na dodano vrednost na področju mednarodnega prometa blaga avtorice Brigitte Franc.

7.2. Dodatno izobraževanje

Poleg posvetovanj, ki so jih po svojem programu dela pripravile posamezne sekcije, je Inštitut pripravil tudi seminarja Zagotavljanje plačilne discipline in zavarovanje plačil in Novosti Zakona o delovnih razmerjih, ki sta štela kot dodatno izobraževanje za podaljšanje dovoljenj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in pooblaščenega ocenjevalca vrednosti oziroma za objavo v seznamih aktivnih imetnikov strokovnih nazivov, ki jih podeljuje Inštitut.

8. PROSTORSKA IN KADROVSKA PROBLEMATIKA

8.1. Prostorska problematika

Inštitut opravlja svojo dejavnost v sodobnih in funkcionalnih prostorih z vso opremo, potrebno za nemoteno delo, ki jih ima v najemu od Zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

9. REVIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV za obdobje od 1. januarja do 31. decembra 2013

Izkaz poslovnega izida	Znesek	
	Tekočega leta	Prejšnjega leta
PRIHODKI OD POSLOVANJA	1.079.171	1.306.023
A. POSLOVNI PRIHODKI OD OPRAVLJANJA DEJAVNOSTI NEGOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB	-	-
1. Prihodki iz sredstev javnih financ	-	-
2. Drugi prihodki od opravljanja dejavnosti negospodarskih javnih služb	-	-
3. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	-	-
4. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	-	-
B. POSLOVNI PRIHODKI OD OPRAVLJANJA LASTNE DEJAVNOSTI	1.079.171	1.306.023
1. Poslovni prihodki od opravljanja lastne dejavnosti	1.079.171	1.306.023
2. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	-	-
3. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	-	-
C. FINANČNI PRIHODKI	4.550	4.305
Č. DRUGI PRIHODKI	869	513
D. CELOTNI PRIHODKI	1.084.590	1.310.841
E. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	579.936	730.034
1. Nabavna vrednost prodanega blaga	-	-
2. Stroški materiala	4.355	5.087
3. Stroški storitev	575.581	724.947
F. STROŠKI DELA	471.717	492.101
1. Plače in nadomestila plač	380.164	396.973
2. Prispevki za socialno varnost zaposlenecv	61.337	64.726
3. Drugi stroški dela	30.216	30.402
G. AMORTIZACIJA	6.509	5.609
1. Amortizacija, nadomeščena v breme dolgoročno odloženih prihodkov	6.509	5.609
2. Druga amortizacija	-	-
H. REZERVACIJE	-	-
I. DRUGI STROŠKI	27.241	26.253
1. Prevrednotovalni odhodki	1.159	705
2. Ostali drugi stroški	26.082	25.548
J. FINANČNI ODHODKI	53	54
K. DRUGI ODHODKI	5	3

Izkaz poslovnega izida	Znesek	
	Tekočega leta	Prejšnjega leta
L. CELOTNI ODHODKI	1.085.461	1.254.054
M. PRESEŽEK PRIHODKOV	-	56.787
M. PRESEŽEK ODHODKOV	871	
N. DAVEK OD DOHODKOV PRIDOBITNE DEJAVNOSTI	85	9.642
O. ČISTI PRESEŽEK PRIHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	-	47.145
P. PRESEŽEK ODHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	956	-
R. PRESEŽEK PRIHODKOV IZ PREJŠNJIH LET, NAMENJEN POKRITJU PRESEŽKA ODHODKOV ALI IZBRANIH STROŠKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	956	-
S. *POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU (na dve decimalki)	5,68	5,68
Š. ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	12	12

BILANCA STANJA
na dan 31. decembra 2013

		Tekočega leta	Prejšnjega leta
	SREDSTVA	521.462	616.440
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA	16.652	17.058
I.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	13.588	10.931
1.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	13.588	10.931
2.	Predujmi za neopredmetena sredstva	0	-
II.	Opredmetena osnovna sredstva	3.064	6.127
1.	Zemljišča	0	-
2.	Zgradbe	0	-
3.	Oprema	3.064	6.127
4.	Druga opredmetena osnovna sredstva	0	-
5.	Opredmetena osnovna sredstva v gradnji oziroma izdelavi	0	-
6.	Predujmi za opredmetena osnovna sredstva	0	-
III.	Naložbene nepremičnine	0	-
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	0	-
V.	Dolgoročne poslovne terjatve	0	-
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA	498.640	585.722
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	-
II.	Zaloge	0	-
III.	Kratkoročne poslovne terjatve	208.006	222.894
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	197.376	216.183
2.	Druge kratkoročne poslovne terjatve	10.630	6.711
IV.	Kratkoročne finančne naložbe	200.000	-

		Tekečega leta	Prejšnjega leta
	Kratkoročne kapitalske naložbe	0	0
	Kratkoročno dana posojila	0	0
	Kratkoročni depoziti	200.000	0
V.	Denarna sredstva	90.634	362.828
C.	KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	6.170	13.660
	Zabilančna sredstva	0	-
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	521.462	616.440
A.	USTANOVITVENI VLOŽEK	8.517	8.517
1.	Ustanovitveni vložek	8.346	8.346
2.	Presežek iz prevrednotenja	171	171
B.	PRESEŽEK PRIHODKOV OZIROMA ODHODKOV	187.244	188.200
1.	Nerazporejeni čisti presežek prihodkov	187.244	188.200
2.	Čisti presežek odhodkov	0	-
3.	Presežek iz prevrednotenja	0	-
C.	REZEREVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE	0	-
Č.	POSLOVNE OBVEZNOSTI	75.056	104.057
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti	0	-
2.	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	29.187	23.135
3.	Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	0	-
4.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	45.869	80.922
D.	FINANČNE OBVEZNOSTI	0	-
E.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	250.645	315.666
	Zabilančne obveznosti	0	0

10. SKLEPNA UGOTOVITEV

Če ocenjujemo celotno delovanje Inštituta v letu 2013, lahko sklenemo, da je izpolnil večino nalog, sprejetih z letnim programom dela. Poslovno leto 2013 je Inštitut kljub pomembnemu zmanjšanju stroškov zaključil s presežkom prihodkov nad odhodki. Za kakovostno izvedbo nalog, ki jih opravlja Inštitut, vključno z izvajanjem vseh vrst nadzora, skrbjo za razvoj strok, izvedbo izobraževalnih programov in drugih oblik izobraževanja, pa nadaljnje zniževanje stroškov zaradi zagotovitve in ohranitve kakovosti ni več mogoče. Treba je le dodati, da se tudi v delovanju Inštituta, predvsem na izobraževalnem področju, močno čutijo posledice finančne in gospodarske krize, saj kljub povečanemu številu ponujenih kakovostnih izobraževanj (kar v anketah ugotavljajo in potrjujejo tudi udeleženci) število udeležencev realno pada. Ne glede na to pa je strokovno izobraževanje ena izmed temeljnih nalog delovanja Inštituta, ki jo je in jo bo Inštitut strokovno in kakovostno izvajal kljub težkim in tudi neprijaznim zunanjim okoliščinam, ki posredno tudi opredeljujejo strokovno delovanje Inštituta.

Inštitut se tudi zaveda, da bosta od delovanja Inštituta kot pomembne strokovne inštitucije, ki je zakonsko pooblaščen za sprejemanje standardov delovanja in ostalih pravil strok, ter tudi od vseh strokovnjakov z nazivi Inštituta odvisna ugled in položaj strok in strokovnjakov v družbi. Edino vodilo, ki mu je tudi v preteklosti Inštitut vedno sledil, je pravilo strokovnosti. Prepričani smo, da je to temeljna zaveza, ki jo je in jo bo Inštitut dosledno spoštoval in uveljavljal na vseh

področjih delovanja tudi v prihodnosti. Vsekakor pa menimo, da je treba ponovno opozoriti tudi na po našem mnenju nesprejemljivo prakso, da Državni zbor sprejema zakone in v njih predpisuje rešitve, ki naj bi jih potem v praksi izvajal Inštitut s sprejetjem ustreznih pravil, vendar pa se pred ali med sprejemanjem zakonov nihče ne posvetuje s strokovno javnostjo in tudi Inštitutom. Posledica takega ravnanja so potem sprejeti predpisi, ki povzročajo veliko težav pri njihovem izvajanju. Tako bo morala tudi Slovenija svojo zakonodajo, predvsem osmo poglavje ZGD-1, spremeniti in dopolniti tako, da le-to ne bo v nasprotju z določili nove računovodske direktive. Ker direktiva dopušča državam članicam, da v svojo nacionalno zakonodajo sprejmejo eno izmed možnih rešitev, ki jih dopušča direktiva, in dovolijo ali pa zahtevajo upoštevanje določenega pravila, bo potreben temeljit strokovni premislek pri implementaciji zahtev direktive. Seveda bi bilo smiselno, da bi se Slovenija najprej odločila za strateške cilje in smeri razvoja podjetništva in predvsem računovodenja ter v skladu s temi usmeritvami sprejela konkretne zakonske določbe. Vsekakor bi bila potrebna široka strokovna razprava o zahtevah in pravih računovodenja in poročanja ter s tem povezana tudi davčne obravnava mikro in malih podjetij. S preišljeno izbiro ustreznih rešitev je možno pomembno zmanjšati administrativno breme podjetij ter tudi na ta način izboljšati pogoje za razvoj podjetništva. Treba pa je opozoriti tudi na možnosti poenostavitve računovodenja in določitve uporabe le takih načinov merjenja in vrednotenja postavk v računovodskih izkazih, ki ne bodo omogočale ali pa pomembno zmanjšale "kreativnega" računovodenja in vrednotenja postavk na osnovi nezanesljivih ocen vrednosti. Zaradi uveljavitve določil nove direktive ima Slovenija enkratno priložnost, da na novo uredi nekatere pomembne zadeve na področju revidiranja in računovodenja. Menimo, da je potreben strokovni razmislek o naslednjem:

- Ali bi bilo za majhne družbe, razen mikroorganizb, smiselno uvesti obvezno preiskavo računovodskih izkazov po Mednarodnem standardu poslov preiskovanja MSP 2400 – Posli preiskovanja računovodskih izkazov? Cilj preiskovanja računovodskih izkazov je omogočiti revizorju, da ugotovi, ali je na podlagi postopkov, ki ne zagotavljajo vseh dokazov, zahtevanih pri reviziji, opazil kaj takega, zaradi česar verjame, da računovodski izkazi niso v vseh pomembnih pogledih pripravljeni v skladu s primernim okvirom računovodskega poročanja (negativno zagotovilo).
- Ali bi preizkušeni davčniki pri obveznih revizijah računovodskih izkazov in poslih preiskovanja pregledali tudi pravilnost obračuna davkov, prispevkov in drugih dajatev in izdali posebno poročilo, ali so davki in prispevki in druge dajatve pravilno in pravočasno obračunani in plačani?
- Ali bi preizkušeni računovodje in računovodje izvajali kompiliranje računovodskih izkazov družb, ki niso revidirani, in s tem zagotavljali njihovo pošteno predstavitev, tako da bi imele predvsem banke in druge finančne inštitucije kakovostne podatke?

V tej povezavi je vsekakor treba tudi opozoriti, da Slovenija zaostaja z uvedbo pravil računovodenja, temelječega na nastanku poslovnega dogodka (accrual accounting), v javnem sektorju. Glede na to, da bo potrebna zaradi sprememb 8. poglavja ZGD-1 tudi sprememba slovenskih računovodskih standardov. Inštitut predlaga razmislek o možnostih, da bi nove kategorialne slovenske računovodske standarde uporabljali tudi posredni proračunski uporabniki, s tem da bi bile v posebnem standardu obravnavane njihove posebnosti računovodenja. Prav tako bi ti uporabniki uporabljali predpisan Enoten kontni okvir. Na ta način bi pomembno poenostavili pravila računovodenja, dosegli primerljivost podatkov in ne nazadnje tudi sledili razvoju računovodenja v svetu.

Vsekakor pa moramo v zaključnem delu poročila ponovno poudariti, da bo Inštitut tudi v prihodnje ne glede na kakršne koli pritiske od kogar koli ostal neodvisna in visoko strokovna inštitucija, ki bo sledila samo strokovnim usmeritvam ter bo vedno delovala samo na strokovnih podlagah.

Ljubljana, 21. marca 2014

Predsednik Sveta
Slovenskega inštituta za revizijo
dr. Stanko Koželj